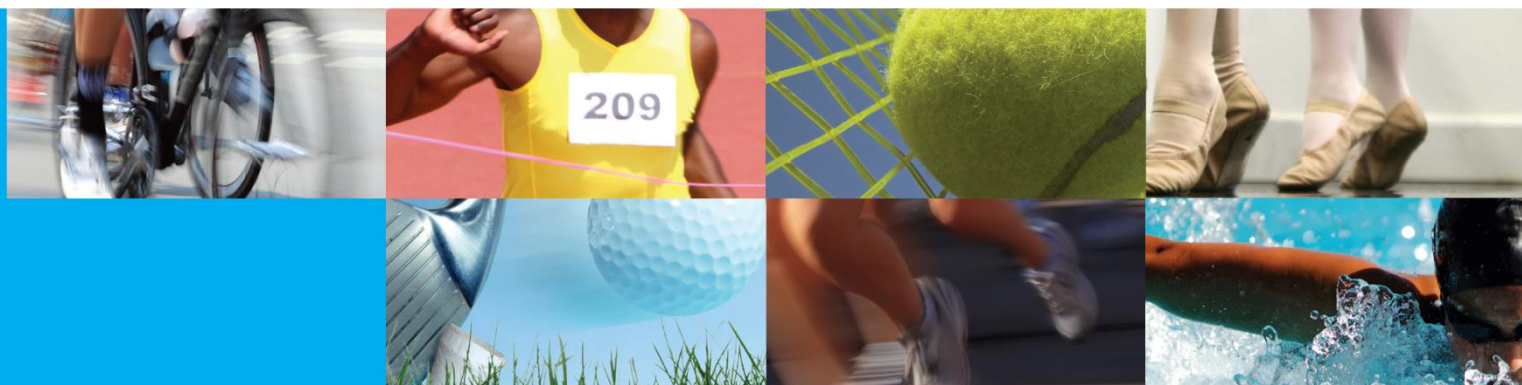

Ruimte voor sport in Veldhoven 2017 – 2030

Een vraag-aanbodanalyse van binnen- en buitensportvoorzieningen in
2017, 2025 en 2030

Karin Wezenberg-Hoenderkamp
Remco Hoekman

Ruimte voor sport in Veldhoven

Een vraag-aanbodanalyse van binnen- en buitensportvoorzieningen in 2017, 2025 en 2030

in opdracht van de gemeente Veldhoven

Karin Wezenberg-Hoenderkamp
Remco Hoekman

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	7
1.1	Onderzoeksvragen	7
1.2	Leeswijzer	7
2.	Relevante ontwikkelingen en prognoses	9
2.1	Bevolkingsontwikkeling en -prognose	9
2.2	Leerlingenprognoses	10
2.3	Ontwikkeling sportdeelname	11
2.4	Ontwikkeling sportaccommodatiegebruik	12
2.5	Ruimtelijke ontwikkelingen in Veldhoven en omgeving	13
3.	Buitensport in Veldhoven	15
3.1	Voetbal	15
3.2	Tennis	25
3.3	Korfbal	29
3.4	Hockey	31
3.5	Atletiek	33
3.6	Honk- en softbal	34
4.	Binnensport in Veldhoven	37
4.1	Huidig aanbod	38
4.2	Huidige en toekomstige vraag	42
4.3	Huidige bezetting	45
5.	Conclusies	53
	Bijlage 1 Toelichting rekenmodel	57
	Bijlage 2 Aantal teams voetbalverenigingen Veldhoven	59
	Bijlage 3 Onderwijslocaties	61

1. Inleiding

De gemeente Veldhoven stelt een nieuwe accommodatienota op voor de buiten- en binnensportvoorzieningen. Voor deze nota wil de gemeente Veldhoven beschikken over inzicht in de behoefte aan gemeentelijke sportaccommodaties voor nu en in de toekomst (2030). Deze rapportage brengt de huidige en toekomstige benodigde capaciteit aan buiten- en binnensportvoorzieningen in beeld in de gemeente Veldhoven in 2017, 2025 en 2030.

We maken in het onderzoek inzichtelijk wat de huidige vraag is naar gemeentelijke buitensportvoorzieningen voor voetbal, hockey, korfbal, tennis, atletiek en honk- en softbal en binnensportvoorzieningen (sporthallen, sportzalen en gymzalen). Door confrontatie met het aanwezige aanbod wordt duidelijk of, en in welke mate, in Veldhoven tekorten dan wel overschotten bestaan bij een of meer typen voorzieningen. Op basis van te voorziene demografische ontwikkelingen richting 2025 en 2030, ontwikkelingen in de landelijke sportdeelname en ledenontwikkelingen bij de verenigingen, bepalen we of en in welke mate de vraag naar voorzieningen verandert en wat daarvan de implicaties zijn voor de verhouding met het bestaande aanbod.

1.1 Onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te verschaffen in de huidige en toekomstige behoefte aan de diverse typen sportaccommodaties in Veldhoven met het oog op de op te stellen accommodatienota. Daarbij zijn de volgende onderzoeksvragen gesteld:

1. Wat is de huidige vraag naar velden/banen (voetbal, korfbal, hockey, tennis, atletiek en honk- en softbal) in de gemeente Veldhoven en hoe verhoudt dit zich tot het huidige aanbod?
2. Wat is de vraag naar velden/banen voor deze sporten in 2025 en 2030 op basis van de te verwachten bevolkingsontwikkeling (omvang en samenstelling), ledenontwikkeling en landelijke ontwikkelingen bij de sportbonden en hoe verhoudt dit zich tot het huidige aanbod?
3. Wat is de huidige en toekomstige (2025 en 2030) vraag naar binnensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven en hoe verhoudt dit zich tot het huidige aanbod?
4. Wat is de afstand tussen de onderwijslocaties en de binnensportaccommodaties in het perspectief van de taakstelling van de gemeente om te voorzien in ruimte voor bewegingsonderwijs binnen een bepaalde afstand?

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden een aantal ontwikkelingen en prognoses die relevant zijn bij sportcapaciteitsvraagstukken beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de huidige en toekomstige ruimtebehoefte van de buitensporten. Hoofdstuk 4 behandelt het huidige aanbod en de huidige en toekomstige vraag vanuit de (georganiseerde) binnensport en het onderwijs naar binnensportaccommodaties. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van de voorgaande hoofdstukken bij elkaar gebracht, waarmee de onderzoeksvragen beantwoord worden.

2. Relevante ontwikkelingen en prognoses

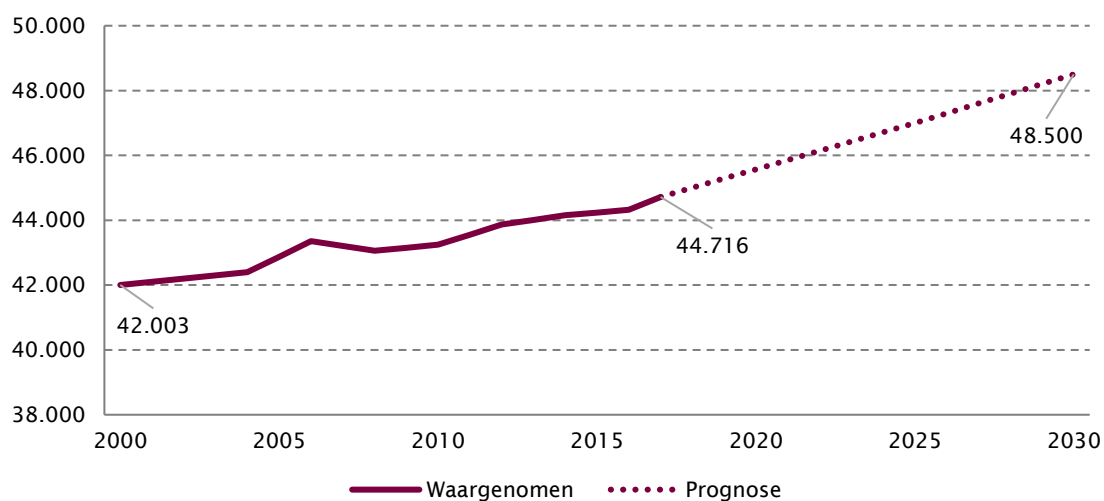
In dit hoofdstuk beschrijven we een aantal ontwikkelingen en prognoses die relevant zijn bij sportcapaciteitsvraagstukken. We behandelen achtereenvolgens de bevolkingsontwikkeling en -prognose van de gemeente Veldhoven, de leerlingenprognoses van de Veldhovense scholen, de landelijke ontwikkeling in sportdeelname, de landelijke ontwikkeling in sportaccommodatiegebruik en relevante ruimtelijke ontwikkelingen in Veldhoven en omgeving.

2.1 Bevolkingsontwikkeling en -prognose

Gemeente

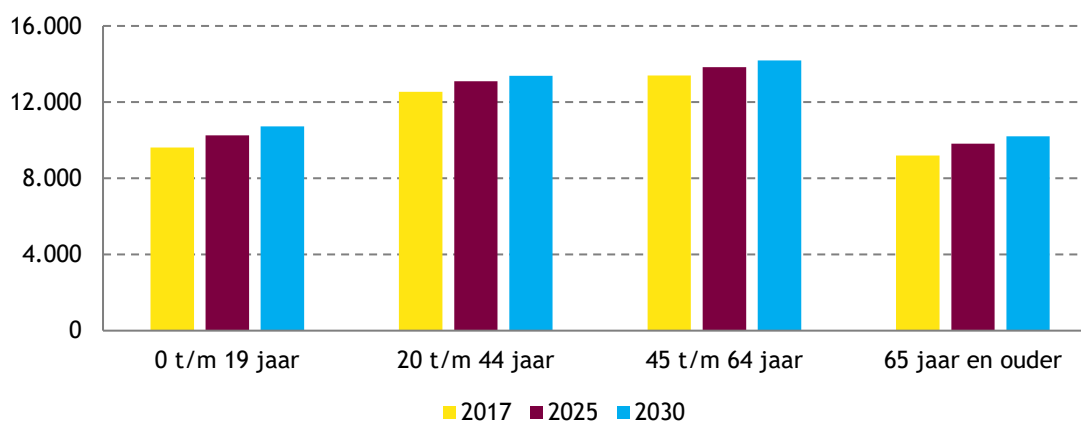
Veldhoven heeft een bevolkingsgroei meegemaakt van 42.003 in 2000 naar 44.716 inwoners in 2017 (+6,5%). De verwachting is dat de totale bevolking van de gemeente tot en met 2030 toeneemt naar circa 48.500 inwoners (+8,5% t.o.v. 2017; figuur 2.1). Het aantal inwoners in elke leeftijdsklasse zal toenemen (figuur 2.2). De grootste absolute en relatieve toename zal naar verwachting plaatsvinden in de leeftijdsklassen tot en met 19 jaar (+12%) en 65 jaar en ouder (+11%).

Figuur 2.1 (Verwachte) bevolkingsontwikkeling gemeente Veldhoven, 2000-2030

Bron: Gemeente Veldhoven (2017)

Figuur 2.2 Aantal inwoners in Veldhoven in 2017 en prognose voor 2025 en 2030, naar leeftijdsklasse

Bron: Gemeente Veldhoven (bewerking: Mulier Instituut, 2017)

2.2 Leerlingenprognoses

De gemeente Veldhoven telt elf scholen die regulier basisonderwijs verzorgen, drie scholen met speciaal onderwijs en één middelbare school. De vijftien scholen zijn verdeeld over zeventien locaties in de gemeente (kaart B3.1 in bijlage 3). Het aantal leerlingen op de basisscholen in de gemeente Veldhoven zal naar verwachting in 2025 en 2030 lager zijn dan het aantal in 2016. De afname wordt geschat op ruim 4 procent in 2025 (t.o.v. 2016) en op ruim 7 procent in 2030 (t.o.v. 2016). Het valt op dat een daling van het aantal leerlingen wordt verwacht, terwijl de bevolkingsprognose aangeeft dat het aantal inwoners jonger dan 19 jaar de komende jaren blijft stijgen. Reden hiervoor kan zijn dat de ontwikkelingen als gevolg van nieuwbouw in De Drie Dorpen (paragraaf 2.5) niet in de leerlingprognose is meegenomen. De situatie die in tabel 2.1 is beschreven kan daardoor als een onderschatting van het aantal leerlingen worden gezien. De leerlingenprognose voor het Sondervick College, de enige middelbare school, laat een daling zien van ruim 6 procent in 2025, waarna de daling afneemt tot minder dan 4 procent in 2030 (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Ontwikkeling aantal leerlingen 2016 – 2030

Aantal leerlingen	2016	2025	2030
Basisonderwijs	3.406	3.261	3.160
t.o.v. 2016		-4,26%	-7,22%
Speciaal basisonderwijs	173	niet bekend	niet bekend
t.o.v. 2016		-	-
Voortgezet onderwijs*	2.293	2.148	2.210
t.o.v. 2016		-6,32%	-3,60%
Speciaal voortgezet onderwijs	147	niet bekend	niet bekend
t.o.v. 2016		-	-
Totaal vo en po (exclusief (V)SO)	5.699	5.409	5.370
groei/daling t.o.v. 2016 (in %)		-5,09%	-5,77%

Bron: Gemeente Veldhoven (bewerking: Mulier Instituut, 2016)

* Bron voor voortgezet onderwijs: DUO, Prognose aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs (2015)

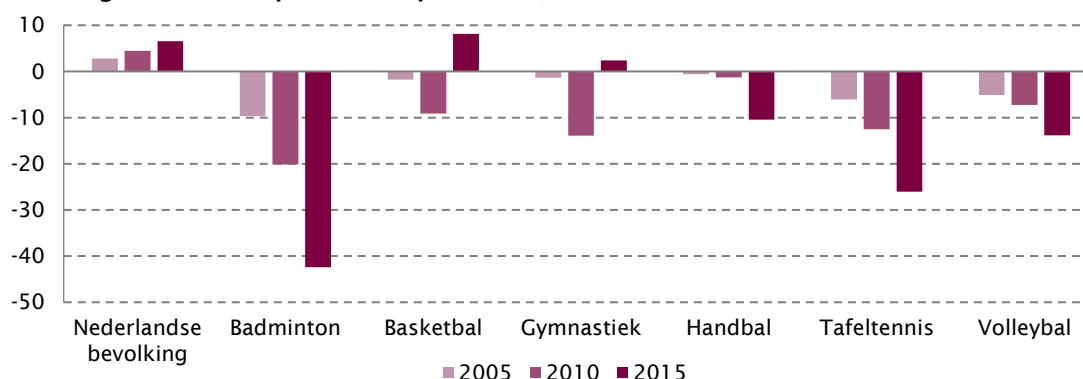
2.3 Ontwikkeling sportdeelname

In de afgelopen vijftien jaar viel te zien dat de sportdeelname in Nederland na een periode van groei inmiddels constant is. Het landelijke sportdeelnamecijfer is na een aantal jaren groei inmiddels stabiel (circa 65%), evenals de mate waarin de Nederlander lid is van een sportvereniging (ca. 30%). De ledentallen van diverse grote sportbonden zijn dat zeker niet. Het is niet gezegd dat de ontwikkeling van de laatste vijftien jaar een-op-een op toepasbaar is op de vijftien jaar die gaan komen. Echter, het ligt niet in de lijn der verwachting dat de sporten die de afgelopen jaren consequent met een afname te maken hebben gehad, ineens de weg naar boven inslaan. Evenmin zullen sporten die een fors aandeel aan leden zagen verdwijnen, in dezelfde mate blijven slinken op weg naar volledige verdwijning.

Zaalsporten

De bonden van de grootste binnensporten hebben de afgelopen vijftien jaar over het algemeen een terugloop in het aantal leden meegemaakt. De Nederlandse Badmintonbond heeft de grootste afname van de binnensportbonden meegemaakt (figuur 2.3). Het aantal senioren bij de KNGU (gymnastiek) en de Nevobo (volleybal) is tussen 2000 en 2015 afgenomen, maar het aantal junioren is juist toegenomen. De groei bij de NBB (basketbal) heeft vooral plaatsgevonden bij de senioren.

Figuur 2.3 Ontwikkeling lidmaatschappen bij diverse binnensportbonden in de periode 2000-2015 (met 2000 als uitgangsjaar), afgezet tegen de ontwikkeling van de Nederlandse bevolking in diezelfde periode (in procenten)

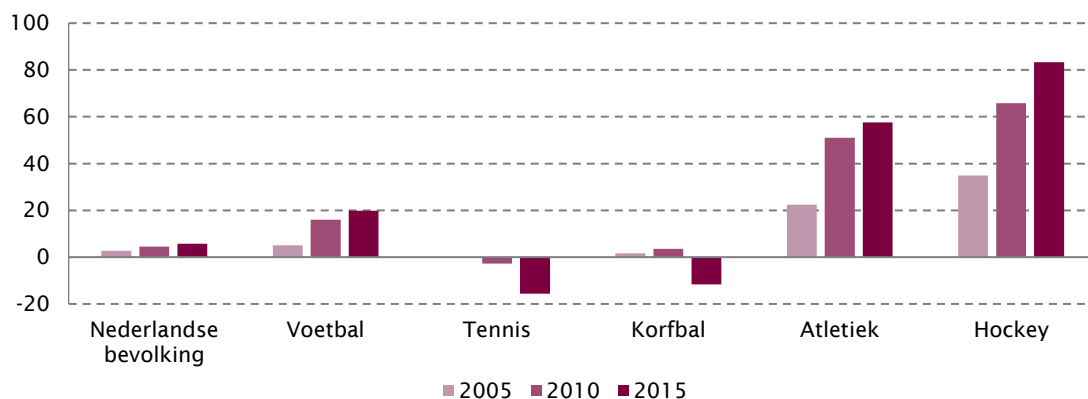
Bron: NOC*NSF 2000-2015; CBS 2016 (bewerking: Mulier Instituut, 2016)

Naast de typische binnensporten, zijn er sporten die alleen in de wintermaanden in meer of mindere mate gebruikmaken van de binnensportaccommodaties, zoals korfbal, hockey en voetbal. Dit leidt in deze periode tot topdrukke. Daarnaast zijn er andere buitensporten die, naast de velden en banen, graag gebruikmaken van (speciale) binnensportaccommodaties om te trainen, zoals atletiek.

Buitensport

Er bestaan grote verschillen in de ontwikkelingen van het aantal lidmaatschappen bij de buitensportbonden (figuur 2.4). Het aantal leden bij de voetbalbond KNVB is met een vijfde toegenomen (vooral veroorzaakt door een toename van het vrouwenvoetbal), terwijl het aantal leden bij de tennisbond KNLTB met ruim 15 procent is afgenomen. Echter, nog altijd is de KNLTB in omvang met ruim 599.000 leden de tweede sportbond van Nederland, na de KNVB. De korfbalbond KNKV heeft de afgelopen jaren te maken met een stelselmatige daling van het aantal lidmaatschappen. Positieve uitschieters zijn hockeybond KNHB en de Atletiekunie. Beide bonden hebben een (forse) groei in ledentallen meegemaakt die de groei in bevolking sterk overstijgt.

Figuur 2.4 Ontwikkeling lidmaatschappen bij diverse buitensportbonden in de periode 2000-2015 (met 2000 als uitgangsjaar), afgezet tegen de ontwikkeling van de Nederlandse bevolking in diezelfde periode (in procenten)

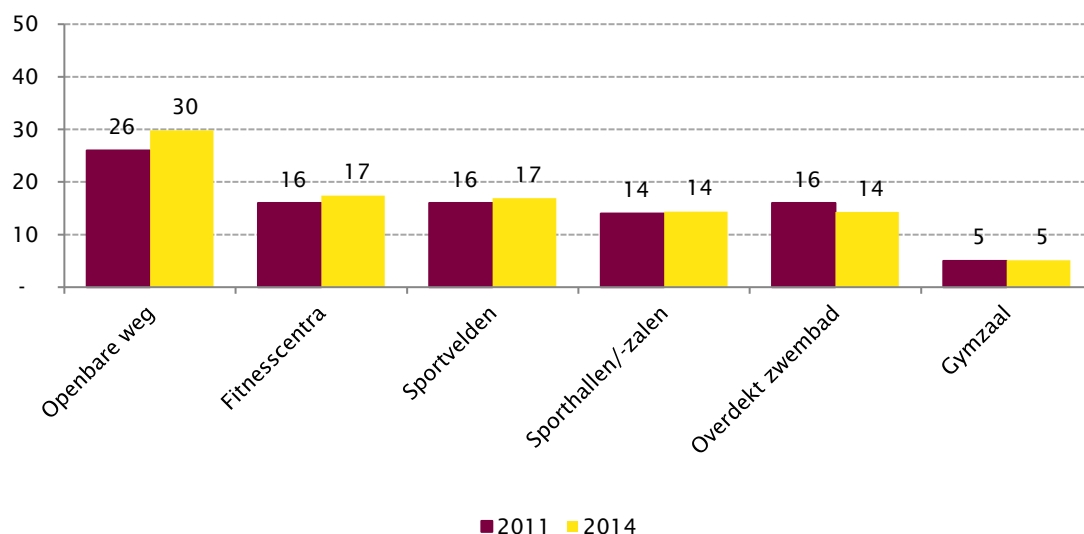

Bron: NOC*NSF, 2000-2015, CBS, 2016 (bewerking: Mulier Instituut, 2016)

2.4 Ontwikkeling sportaccommodatiegebruik

De openbare weg wordt het meest genoemd als voorziening die door Nederlanders (6-79 jaar) voor sportbeoefening wordt gebruikt (figuur 2.5). Ongeveer een derde van de bevolking (30%) heeft in 2014 voor de sportbeoefening gebruikgemaakt van de openbare weg. Voor fitnesscentra en sportvelden geldt dat 17 procent van de bevolking hiervan in 2014 gebruikgemaakt heeft. Gevolgd door de sporthallen en -zalen en overdekte zwembaden (14%). De gymzalen zijn beduidend minder als sportaccommodatie door de bevolking gebruikt (5%). In vergelijking met 2011 valt op dat het gebruik van de openbare weg is toegenomen (26% in 2011), en dat het gebruik van overdekte zwembaden is afgenomen (16% in 2011). Het gebruik van de sporthallen en -zalen en gymzalen is gelijk gebleven.

Figuur 2.5 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening, 2011 en 2014, bevolking Nederland 6-79 jaar (in procenten)

Bron: OBiN 2010-2011 en 2013-2014 (bewerking: Mulier Instituut, 2016)

Wanneer we op basis van landelijke gegevens kijken naar welke leeftijdsklassen de voornaamste gebruikers zijn van sporthallen en -zalen en gymzalen (tabel 2.2), dan zien we dat het gebruik afneemt als de leeftijd stijgt. We zien verder dat een groot deel van de inwoners tussen 6 en 17 jaar gebruikmaakt van sportvelden.

Tabel 2.2 Gebruik sportaccommodaties 2014 naar leeftijdsklasse, percentage van de Nederlandse bevolking (in procenten)

	Gebruik sportvelden	Gebruik sporthal/sportzaal	Gebruik gymzaal*
6-79 jaar	17	14	5
6-11 jaar	45	32	15
12-17 jaar	43	34	14
18-24 jaar	23	25	7
25-34 jaar	17	15	3
35-49 jaar	12	10	3
50-64 jaar	8	7	2
65-79 jaar	7	6	3

Bron: OBiN 2013-2014, bewerking Mulier Instituut

*Exclusief gebruik voor bewegingsonderwijs

Met behulp van deze cijfers over het gebruik van sportaccommodaties naar leeftijdsgroep is het mogelijk om een prognose te maken voor het aantal gebruikers in de toekomst. Demografische ontwikkelingen hebben, gelet op de grote verschillen in accommodatiegebruik tussen de leeftijdsgroepen, relatief veel invloed op de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties. In hoofdstuk vier worden de gevolgen van de demografische ontwikkelingen op het verwacht gebruik van de binnensportaccommodaties beschreven.

2.5 Ruimtelijke ontwikkelingen in Veldhoven en omgeving

Locatieontwikkeling De Drie Dorpen

Ten westen van de bestaande kern van Veldhoven wordt het gebied Zilverackers ontwikkeld. Onderdeel van de Zilverackers vormt het plangebied voor De Drie Dorpen. Doelstelling is om binnen het plangebied van De Drie Dorpen een kleine 1.500 woningen te realiseren in een gebied van ruim negentig hectare, geconcentreerd in drie kernen/wijken ('dorpen', genaamd Huysackers, Schootackers en Bosackers; R.A.J.M. Broekman & B. Langendoen, Ambitiedocument De Drie Dorpen, maart 2016).

Het gebied van ruim negentig hectare waar De Drie Dorpen worden gerealiseerd, bevindt zich aan de westkant van de kern Veldhoven. Tussen de huidige kern en het gebied waar de dorpen worden gerealiseerd, ligt de ontsluitingsweg 'Sondervick' met aangrenzende woningen. Ten noorden van het gebied wordt de nieuwe woonwijk Oerle-Zuid gerealiseerd, dat net als De Drie Dorpen deel uitmaakt van Zilverackers. Ten westen van de ontwikkeling bevinden zich de kleine kernen Zandoerle en Zittard en het vakantiepark Molenvelden. Ten slotte is aan de zuidkant van de ontwikkeling de campus van het Sondervick College gevestigd. Figuur 2.6 geeft een luchtfoto van de huidige situatie in het plangebied De Drie Dorpen (Ambitiedocument De Drie Dorpen, 2016).

Figuur 2.6 Luchtfoto huidige situatie plangebied De Drie Dorpen

Bron: Ambitiedocument De Drie Dorpen, 2016

In het ambitiedocument is een eerste aanzet opgenomen tot een programma voor maatschappelijke voorzieningen. In deze aanzet is onder andere een brede school/MFA en een binnensportaccommodatie opgenomen. De komende periode wordt de aanzet verder uitgewerkt, mede op basis van de ambities en (financiële) mogelijkheden van de gemeente.

Meerhoven

Meerhoven is de nieuwste grote stadsuitbreiding van Eindhoven, in aanbouw sinds 1997, waarvan de eerste huizen in 1999 zijn opgeleverd. Het ligt ten westen van Eindhoven en grenst aan de noordkant van Veldhoven. Verwacht wordt dat het aantal inwoners van de wijk groeit van 10.601 in 2017 tot 13.564 in 2030¹. In de analyses in deze rapportage is cijfermatig geen rekening gehouden met (ontwikkelingen in) omliggende gemeenten. In de conclusies benoemen we, waar nodig, wel de ontwikkeling van de wijk Meerhoven als aandachtspunt.

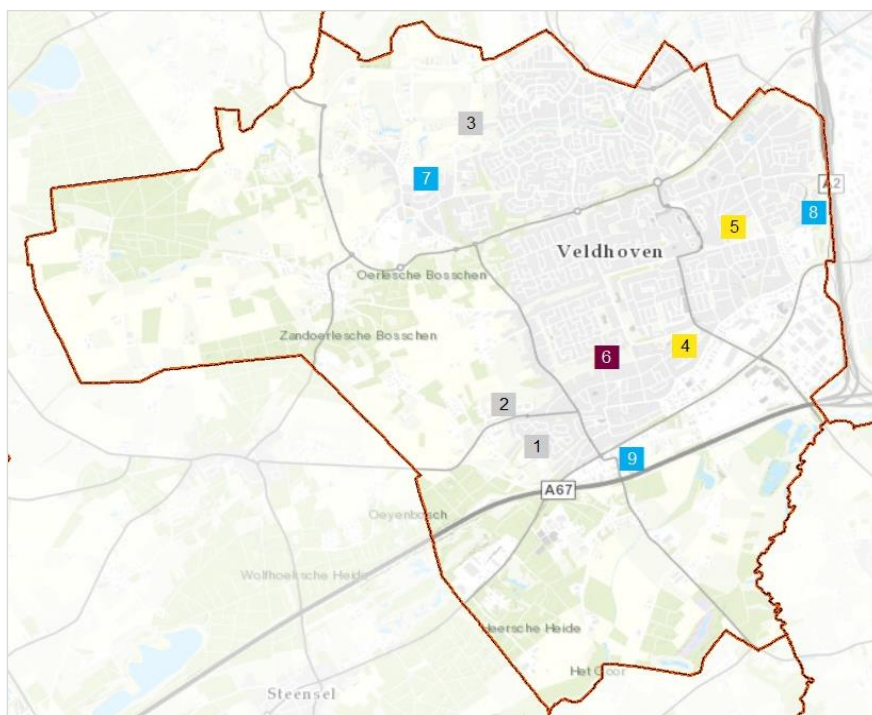
¹ <https://eindhoven.buurtmonitor.nl/>

3. Buitensport in Veldhoven

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de huidige en toekomstige behoefte voor de buitensporten voetbal, tennis, korfbal, hockey, atletiek en honk- en softbal. Voor de vraag-aanbodanalyses van de buitensportvoorzieningen gebruiken we ons ruimte-instrument. Dit rekeninstrument is toepasbaar op de sporten voetbal, tennis, korfbal, hockey en honk- en softbal. Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling en recente ontwikkelingen in de landelijke en lokale sportdeelname bepalen we wat de vraag naar velden en banen is in 2025 en in 2030. Eventuele tekorten of overschotten in 2025 of in 2030 worden zichtbaar door de toekomstige behoefte te vergelijken met het huidige aanbod. In bijlage 1 is verantwoord hoe de behoeftebepaling tot stand is gekomen.

In de gemeente Veldhoven liggen drie sportparken waar meerdere sportverenigingen actief zijn en zes sportparken waar één sport wordt beoefend (tennis: 3 keer, voetbal 2 keer, korfbal 1 keer).

Kaart 3.1 Ligging buitensportaccommodaties gemeente Veldhoven

1. De Korze
(voetbal, hockey, tennis)

4. Jongelingsveld
(voetbal)

7. Tennispark Oerle
(tennis)

2. Kempen Campus
(atletiek, honk- en softbal)

5. Sportpark Zeelst
(voetbal)

8. Sportpark Akkereind
(tennis)

3. Sportpark De Heikant
(voetbal, korfbal, fietscross)

6. Europalaan
(korfbal)

9. Sportcomplex de Heiberg
(tennis)

3.1 Voetbal

De hieronder gepresenteerde wedstrijd- en trainingsveldenbehoefte voor voetbal moet worden gezien als een *richtlijn*. De behoefte is bepaald aan de hand van de richtlijn die is overeengekomen tussen de KNVB en VNG en als zodanig is opgenomen in het Handboek Sportaccommodaties. In bijlage 1 is meer

informatie te vinden over deze richtlijn. Het benodigd aantal voetbalwedstrijdvelden kent een cultuurtechnische en een organisatorische component. Als richtlijn geldt dat de hoogste van de twee componenten leidend is voor het aantal benodigde wedstrijdvelden.

In de gemeente Veldhoven zijn vier voetbalverenigingen actief: Rood-Wit heeft haar thuisbasis op sportpark De Korze, Marvilde op Sportpark Jongelingsveld, UNA op sportpark Zeelst en RKVVO op sportpark De Heikant. In totaal liggen in de gemeente 17 voetbalvelden, waarvan er vier kunstgrasvelden zijn (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Aantal en type voetbalvelden in de gemeente Veldhoven

	Kunstgras- veld	Hybride veld	Natuurgras (wedstrijd)	Natuurgras (training)	Pupillenveld
Veldhoven	4	4	6	2	1

Huidige situatie

S.V. Rood-Wit Veldhoven

Op sportpark De Korze heeft voetbalvereniging Rood-Wit haar thuisbasis. Op het sportpark ligt één kunstgrasveld, één hybride (Grassmaster) grasveld en twee natuurgrasvelden, waarvan één exclusief voor wedstrijden en één exclusief voor trainingen wordt gebruikt. Het hybride veld wordt voor zowel wedstrijden als trainingen gebruikt. De totale capaciteit op sportpark De Korze komt hiermee op drie wedstrijdvelden en drie trainingsvelden.

In tabel 3.2 zijn de resultaten van de behoeftebepaling, die relevant zijn voor het benodigd aantal wedstrijdvelden en trainingsvelden, gepresenteerd. De afgeronde behoefte aan wedstrijdvelden is bepaald aan de hand van de regels zoals beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van het aantal teams van de vereniging naar leeftijdscategorie en naar weekenddag.

Tabel 3.2 Behoeftebepaling s.v. Rood-Wit seizoen 2016/2017

	Aantal teams		Benodigd aantal wedstrijdvelden		Indicatie jaarbelasting in uren	
	Aantal teams	Aantal normteams	Organisatorisch	Cultuurtechnisch	Wedstrijden	Trainingen
Zaterdag	23	11,9	2,1 (3)	1,7 (2)		
Zondag	8	8,0	1,2 (2)	1,1 (1)		
<i>Totaal*</i>	<i>31</i>	<i>19,9</i>	<i>2,1 (3)</i>	<i>2,2 (2)</i>	<i>558</i>	<i>1.095</i>

* Dit is exclusief het Oldstars team. Dit team traint doordeweeks en speelt slechts af en toe een wedstrijd.

Wedstrijdvelddenbehoefte

Voetbalvereniging Rood-Wit heeft een organisatorische behoefte van drie wedstrijdveldden en een cultuurtechnische behoefte van twee wedstrijdveldden². De totale netto wedstrijdbelasting wordt geschat op circa 558 uur op jaarbasis. Hieronder vallen de competitie en de beker. In een situatie met drie wedstrijdveldden resulteert dit in een gemiddelde belasting van ongeveer 186 uur per wedstrijdveld. Doorgaans ligt in de praktijk het werkelijke gebruik hoger dan deze indicatie, maar met een maximale belastbaarheid van circa 250 uur voor een natuurgrasveld, is er ruimte voor aanvullend gebruik. De restcapaciteit zou kunnen worden ingevuld door toernooien, vriendschappelijke wedstrijden of multifunctioneel gebruik. Hiermee is de behoefte in lijn met het aanbod van drie wedstrijdveldden.

Trainingsvelddenbehoefte

Op basis van de richtlijnen wordt een trainingsbehoefte van circa 1.095 trainingsuren per jaar voor voetbalvereniging Rood-Wit berekend. Hoeveel velden er nodig zijn om 1.095 trainingsuren op te kunnen spelen, is afhankelijk van het soort velden en de organisatorische beperkingen bij de vereniging. Een kunstgrasveld kan meer belast worden dan een natuurgrasveld en de ene vereniging kan eerder in de middag en op vrijdagavond trainen, terwijl de andere vereniging deze mogelijkheden (nog) niet heeft. Op een goed onderhouden natuurgrastrainingsveld kan circa 700 tot 800 uur worden getraind. Bij een kunstgrasveld wordt uitgegaan van de maximale organisatorische capaciteit van 880 uur per jaar voor een vereniging waar een deel van de teams op zondag competitie speelt (40 weken; vier uur per doordeweekse dag, plus twee uur op woensdagmiddag).

Rekening houdend met het aantal trainingsuren (volgens de richtlijn) van Rood-Wit, kunnen we stellen dat het aanwezige kunstgrasveld, hybride veld en natuurgrasveld ruim aan de trainingsbehoefte voldoen. Afhankelijk van het aantal uren dat de teams van Rood-Wit daadwerkelijk trainen (in verhouding tot het aantal trainingsuren volgens de richtlijn) kan worden bepaald of het natuurgrasveld in de praktijk ook nodig is.

Conclusie

Voorgaande berekeningen komen neer op een totale behoefte aan drie wedstrijdveldden en twee à drie trainingsveldden (afhankelijk van het aantal uren dat de teams daadwerkelijk trainen). Het huidige aanbod aan wedstrijd- en trainingsveldden is theoretisch voldoende.

Tabel 3.3 Resultaat vraag-aanbodanalyse s.v. Rood-Wit

	Huidige capaciteit		Huidige behoefte		Resultaat	
	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Training s-velden
S.v. Rood-Wit	3	3	3	2-3	-	0-1

² Omdat de vereniging op zowel zaterdag als zondag wedstrijden speelt (waardoor de velden dus op beide dagen worden belast), is de cultuurtechnische behoefte voor het gehele weekend onafgerond hoger dan de afzonderlijke cultuurtechnische behoefte op de zaterdag en zondag.

S.V. Marvilde

Op sportpark Jongelingsveld heeft voetbalvereniging Marvilde haar thuisbasis. Op het sportpark liggen één kunstgrasveld, één hybride (Grassmaster) grasveld en één natuurgrasveld. Het hybride veld wordt voor zowel wedstrijden als trainingen gebruikt, terwijl het natuurgrasveld enkel voor wedstrijden in gebruik is. De totale capaciteit op sportpark Jongelingsveld komt hiermee op drie wedstrijdvelen en twee trainingsvelen.

In tabel 3.4 zijn de resultaten van de behoeftebepaling die relevant zijn voor het benodigd aantal wedstrijdvelen en trainingsvelen gepresenteerd. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van het aantal teams van de vereniging naar leeftijdscategorie en naar weekenddag.

Tabel 3.4 Behoeftebepaling s.v. Marvilde seizoen 2016/2017

	Aantal teams		Benodigd aantal wedstrijdvelen		Indicatie jaarbelasting in uren	
	Aantal teams	Aantal normteams	Organisatorisch	Cultuurtechnisch	Wedstrijden	Trainingen
Zaterdag	20	9,7	1,7 (2)	1,4 (2)		
Zondag	7	7,0	1,1 (2)	1,0 (1)		
<i>Totaal</i>	<i>27</i>	<i>16,7</i>	<i>1,7 (2)</i>	<i>1,9 (2)</i>	<i>461</i>	<i>919</i>

Wedstrijdvelenbehoefte

Voetbalvereniging Marvilde heeft een organisatorische en cultuurtechnische behoefte van twee wedstrijdvelen. In de berekening wordt geen rekening gehouden met het feit dat jeugdteams alleen in de ochtend wedstrijden spelen. Dit betekent dat in de praktijk toch een derde veld nodig kan zijn, vanuit organisatorisch oogpunt. De totale netto wedstrijdbelasting wordt geschat op circa 461 uur op jaarbasis. Hieronder vallen de competitie en de beker. In de huidige situatie met drie wedstrijdvelen resulteert dit in een gemiddelde belasting van ongeveer 153 uur per wedstrijdveld. Wanneer wordt uitgegaan van de benodigde twee wedstrijdvelen, betekent dit een gemiddelde belasting van ongeveer 230 uur per wedstrijdveld. Doorgaans ligt in de praktijk het werkelijke gebruik hoger dan deze indicatie, maar rekening houdend met de maximale belastbaarheid van de velden, is deze ruimte er nog. De restcapaciteit zou kunnen worden ingevuld door toernooien, vriendschappelijke wedstrijden of multifunctioneel gebruik.

Trainingsvelenbehoefte

Op basis van de richtlijnen wordt een trainingsbehoefte van circa 919 trainingsuur per jaar voor voetbalvereniging Marvilde berekend. Rekening houdend met dit aantal trainingsuren van Marvilde, kunnen we stellen dat het aanwezige kunstgrasveld en het hybride veld aan deze behoefte voldoen.

Conclusie

Voorgaande berekeningen komen neer op een totale behoefte aan twee wedstrijdvelen en twee trainingsvelen. Het huidige aanbod van een kunstgrasveld, een hybride grasveld en een natuurgrasveld voldoen daarmee (ruim) aan de behoefte. Het derde veld is volgens de richtlijn niet direct nodig, maar in de praktijk kan dit vanwege de planning van met name de jeugdteams toch gewenst zijn.

Tabel 3.5 Resultaat vraag-aanbodanalyse s.v. Marvilde

	Huidige capaciteit		Huidige behoefte		Resultaat	
	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Training s-velden
s.v. Marvilde	3	2	2*	2	+1*	-

* Het derde veld is volgens de richtlijn niet direct nodig, maar in de praktijk kan dit vanwege de planning van met name de jeugdteams toch gewenst zijn.

Voetbalvereniging UNA

Op sportpark Zeelst heeft voetbalvereniging UNA haar thuisbasis. Op het sportpark liggen één kunstgrasveld, twee hybride velden (Grassmaster) en één natuurgasveld (wedstrijdveld). Er is ook nog een pupillenveld (natuurgas) aanwezig. De totale capaciteit op sportpark Zeelst komt hiermee op vier wedstrijdvelen, drie trainingsvelden en een pupillenveld.

In tabel 3.6 zijn de resultaten van de behoeftebepaling die relevant zijn voor het benodigd aantal wedstrijdvelen en trainingsvelden gepresenteerd. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van het aantal teams van de vereniging naar leeftijdscategorie en naar weekenddag.

Tabel 3.6 Behoeftebepaling voetbalvereniging UNA seizoen 2016/2017

	Aantal teams		Benodigd aantal wedstrijdvelen		Indicatie jaarbelasting in uren	
	Aantal teams	Aantal normteams	Organisatorisch	Cultuurtechnisch	Wedstrijden	Trainingen
Zaterdag	40	20,4	3,5 (4)	2,9 (3)		
Zondag	14	14,0	2,1 (3)	2,0 (2)		
<i>Totaal</i>	<i>54</i>	<i>34,4</i>	<i>3,5 (4)</i>	<i>3,8 (4)</i>	<i>951</i>	<i>1.890</i>

Wedstrijdvelenbehoefte

Voetbalvereniging UNA heeft een organisatorische en cultuurtechnische behoefte van vier wedstrijdvelen. De totale netto wedstrijdbelasting wordt geschat op circa 951 uur op jaarbasis, hiervan worden 127 uur door pupillenteams (7 tegen 7) gespeeld. In de huidige situatie met vier wedstrijdvelen resulteert dit in een gemiddelde belasting van ongeveer 238 uur per wedstrijdveld. De belasting door competitie en bekerwedstrijden zal in de praktijk lager liggen, omdat een deel van de wedstrijden op het pupillenveld kan worden gespeeld³. Eventuele restcapaciteit van de velden kan dan worden gebruikt voor toernooien, vriendschappelijke wedstrijden of multifunctioneel gebruik.

³ Als alle zeven-tegen-zeven wedstrijden op het pupillenveld gespeeld zouden worden (wat organisatorisch naar alle waarschijnlijkheid niet mogelijk is), dan zouden volgens de richtlijn drie wedstrijdvelen theoretisch gezien voldoende zijn.

Trainingsveldenbehoefte

Op basis van de richtlijnen wordt een trainingsbehoefte van circa 1.890 trainingsuur per jaar voor voetbalvereniging UNA berekend. Rekening houdend met het aantal trainingsuren van UNA, kunnen we stellen dat het aanwezige kunstgrasveld en de twee hybride velden niet aan deze behoefte voldoen.

Conclusie

Voorgaande berekeningen komen neer op een totale behoefte aan vier wedstrijdvelden en vier trainingsvelden. Het huidige aanbod van vier wedstrijdvelden (waarvan één kunstgras, twee Grassmaster en één natuurgras) en drie trainingsvelden (één kunstgras en twee Grassmaster) is niet voldoende. Omdat de hybride velden ook veel voor wedstrijden moeten worden gebruikt, blijft er, gezien vanuit de belastbaarheid van de velden, te weinig capaciteit over voor de trainingen. Het vervangen van het natuurgrasveld door een kunstgrasveld zou uitkomst bieden. De trainingscapaciteit wordt daarmee verhoogd en de wedstrijdcapaciteit blijft (minimaal) gelijk. Uitbreiding van het pupillenveld naar een volwaardig veld is ruimtelijk gezien niet mogelijk.

Tabel 3.7 Resultaat vraag-aanbodanalyse UNA

	Huidige capaciteit		Huidige behoefte		Resultaat	
	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden
UNA	4	3	4	4	0	-1*

* De ondercapaciteit van één trainingsveld kan bijvoorbeeld worden opgelost door het omzetten van het natuurgraswedstrijdveld naar kunstgras

Voetbalvereniging RKVVO

Op sportpark De Heikant heeft voetbalvereniging RKVVO haar thuisbasis. Op het sportpark liggen één kunstgrasveld, twee natuurgrasvelden (exclusief voor wedstrijden) en twee hybride velden, waarvan er één voor training en wedstrijden wordt gebruikt (Longplay veld) en één enkel voor trainingen (Grassmaster). De totale capaciteit op sportpark De Heikant komt hiermee op vier wedstrijdvelden en drie trainingsvelden.

In tabel 3.8 zijn de resultaten van de behoeftebepaling die relevant zijn voor het benodigd aantal wedstrijdvelden en trainingsvelden gepresenteerd. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van het aantal teams van de vereniging naar leeftijdscategorie en naar weekenddag.

Tabel 3.8 Behoeftebepaling voetbalvereniging RKVVO seizoen 2016/2017

	Aantal teams		Benodigd aantal wedstrijd- velden		Indicatie jaarbelasting in uren	
	Aantal teams	Aantal normteams	Organisatorisch	Cultuurtechnisch	Wedstrijden	Trainingen
Zaterdag	36	19,7	3,4 (4)	2,8 (3)		
Zondag	11	11,0	1,7 (2)	1,6 (2)		
Totaal*	47	30,7	3,4 (4)	3,4 (4)	857	1.690

* RKVVO heeft ook nog een veterinnenteam, dat op vrijdagavond wedstrijden speelt.

Wedstrijdveldenbehoefte

Voetbalvereniging RKVVO heeft een organisatorische en cultuurtechnische behoefte van vier wedstrijdvelden. De totale netto wedstrijdbelasting wordt geschat op circa 857 uur op jaarbasis. Hieronder vallen de competitie en de beker. In een situatie met vier wedstrijdvelden resulteert dit in een gemiddelde belasting van ongeveer 214 uur per wedstrijdveld. Doorgaans ligt in de praktijk het werkelijke gebruik hoger dan deze indicatie, maar rekening houdend met de maximale belastbaarheid van de velden, is er (enigszins) ruimte voor aanvullend gebruik. Eventuele restcapaciteit van de velden kan dan worden gebruikt voor toernooien, vriendschappelijke wedstrijden of multifunctioneel gebruik.

Trainingsveldenbehoefte

Op basis van de richtlijnen wordt een trainingsbehoefte van circa 1.690 trainingsuur per jaar voor voetbalvereniging RKVVO berekend. Rekening houdend met het aantal trainingsuren van RKVVO, kunnen we stellen dat het aanwezige kunstgrasveld en de twee hybride velden aan deze behoefte voldoen.

Conclusie

Voorgaande berekeningen komen neer op een totale behoefte aan vier wedstrijdvelden en drie trainingsvelden. Het huidige aanbod van vier wedstrijdvelden (waarvan één kunstgras, twee natuurgras en één hybride (Longplay) en drie trainingsvelden (twee hybride (Grassmaster en Longplay) en één kunstgras) sluit hier bij aan.

Tabel 3.9 Resultaat vraag-aanbodanalyse RKVVO

	Huidige capaciteit		Huidige behoefte		Resultaat	
	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden	Wedstrijd- velden	Trainings- velden
RKVVO	4	3	4	3	-	-

Toekomst

Om de toekomstige veldbehoefte van de vier voetbalverenigingen uit te rekenen, is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente Veldhoven, de landelijke ontwikkeling die de voetbalsport meemaakt en de ontwikkeling van de Veldhovense voetbalverenigingen.

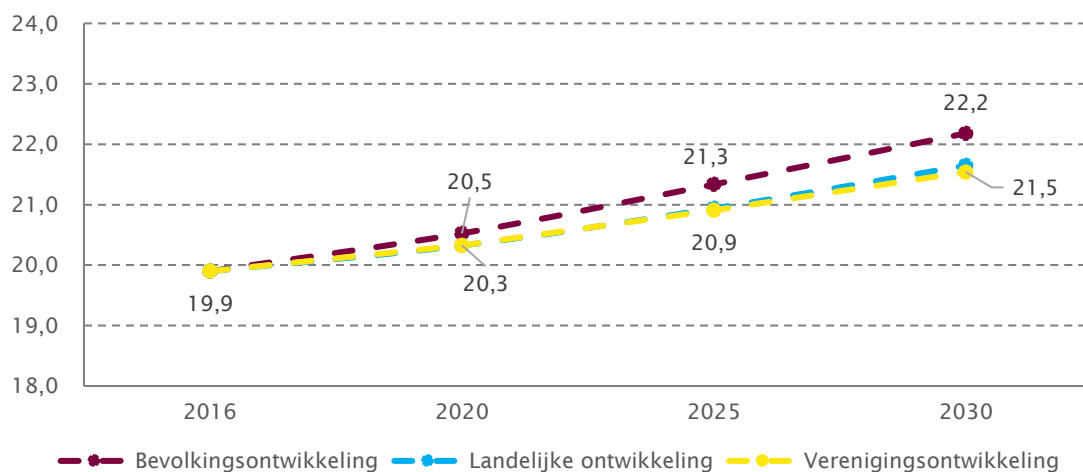
In hoofdstuk twee is de bevolkingsprognose van de gemeente Veldhoven en de ontwikkeling van de KNVB behandeld. Voor de ledenontwikkeling bij de verenigingen zijn de ledenaantallen van de afgelopen jaren geanalyseerd. De vier verenigingen zijn qua totaal aantal leden vrij constant gebleven (tabel 3.10). De samenstelling van de ledenbestanden is echter voor met name Marilde en RKVVO wel (licht) veranderd. Het aantal seniorleden bij RKVVO heeft een gemiddelde jaarlijkse groei van 3 procent doorgemaakt, terwijl de junioren en pupillen juist een gemiddelde jaarlijkse daling van 1 procent laten zien. Marilde laat een gemiddelde jaarlijkse groei van bijna 5 procent zien bij de pupillen, terwijl het aantal junioren licht is gestegen en het aantal senioren vrijwel constant is gebleven. Bij Rood-Wit zien we een jaarlijkse groei van ruim 1 procent onder de jeugdleden, terwijl ook hier het aantal seniorleden vrijwel stabiel is gebleven. Het ledental van voetbalvereniging UNA is de afgelopen jaren vrijwel stabiel gebleven, waardoor er in tabel 3.10 voor alle categorieën een ontwikkeling van 0 procent is opgenomen.

Tabel 3.10 Gemiddelde jaarlijkse ontwikkeling aantal leden in de periode 2012 tot en met 2016, per voetbalvereniging (in procenten)

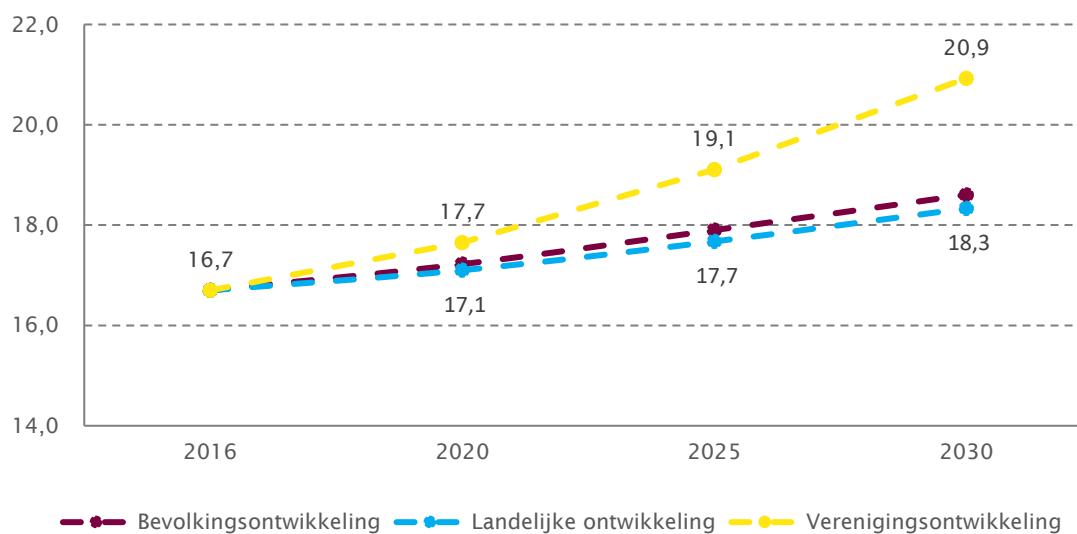
	Rood-wit	Marvilde	UNA	RKVVO
Senioren	-0,4	-0,3	0,0	2,6
Junioren	1,3	0,8	0,0	-1,2
Pupillen	1,3	4,6	0,0	-0,8
Totaal	0,4	0,9	0,0	0,0

Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling, de ontwikkeling bij de KNVB en de ontwikkeling van de verenigingen zelf, is een bandbreedte berekend waarbinnen het toekomstig aantal (norm)teams van de verenigingen naar verwachting zullen vallen (figuren 3.1 tot en met 3.4).

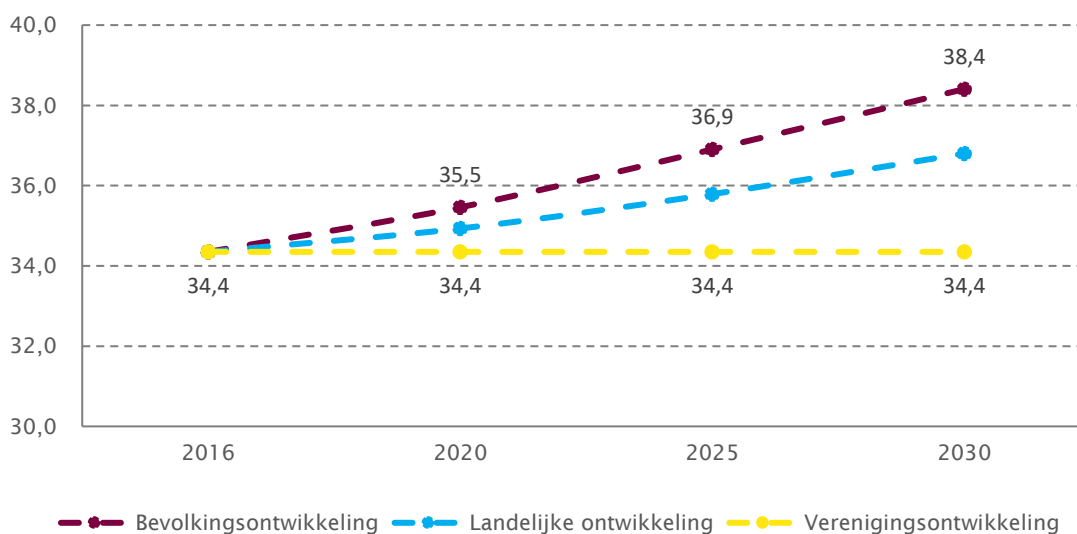
Figuur 3.1 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams voetbalvereniging Rood-Wit, 2016 tot en met 2030

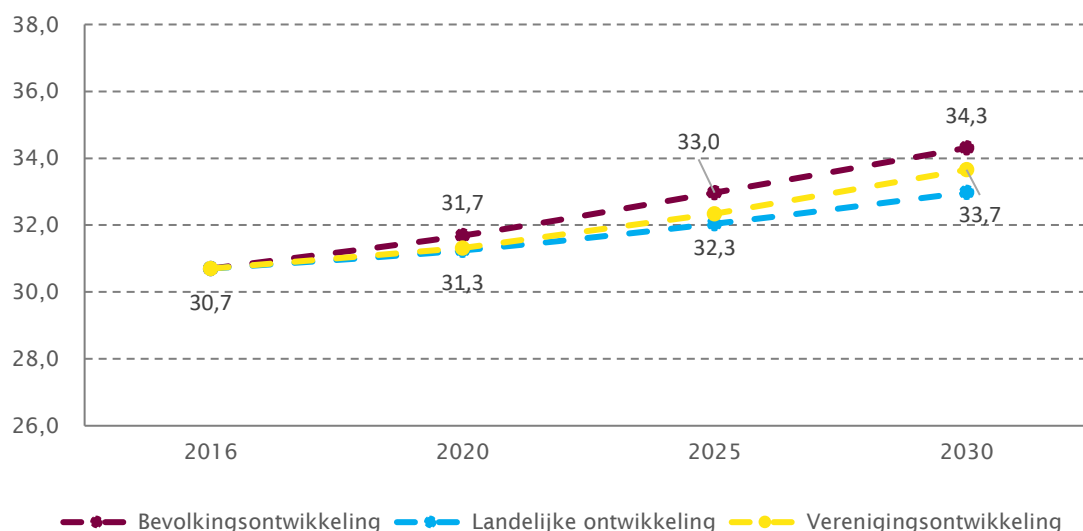
Figuur 3.2 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams voetbalvereniging Marville, 2016 tot en met 2030

Figuur 3.3 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams voetbalvereniging UNA, 2016 tot en met 2030

Figuur 3.4 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams voetbalvereniging RKVVO, 2016 tot en met 2030

De berekende bandbreedtes zijn voor alle verenigingen vrij smal. Dit betekent dat de prognoses voor de toekomstige behoefte aan velden op basis van de bevolkingsontwikkeling, de landelijke ontwikkeling (KNVB) en de verenigingsontwikkeling nauwelijks van elkaar afwijken (tabel 3.11). Bovendien is er nauwelijks verschil ten opzichte van de huidige behoefte. Alleen bij voetbalvereniging Marvilde levert het scenario op basis van de verenigingsontwikkeling vanaf 2025 de behoefte aan een extra wedstrijdveld. Bij UNA is op basis van de bevolkingsontwikkeling vanaf 2030 een extra wedstrijdveld nodig, maar niet op basis van de landelijke en verenigingsontwikkelingen.

Tabel 3.11 Indicatie toekomstige behoefte voetbalverenigingen, 2016 tot en met 2030

		2016	2025	2030
Rood-Wit	Wedstrijdvelenbehoefte	3	3	3
	Indicatie trainingsuren	1.095	1.150-1.173	1.185-1.220
Marvilde	Wedstrijdvelenbehoefte	2	2-3	2-3
	Indicatie trainingsuren	919	972-1.051	1.008-1.151
UNA	Wedstrijdvelenbehoefte	4	4	4-5
	Indicatie trainingsuren	1.890	1.889-2.030	1.889-2.121
RKVVO	Wedstrijdvelenbehoefte	4	4	4
	Indicatie trainingsuren	1.690	1.762-1.813	1.814-1.887

3.2 Tennis

Huidige situatie

De behoeftebepaling voor tennis is gebaseerd op de normen in het Handboek Sportaccommodaties zoals is overeengekomen tussen de KNLTB en VNG. De norm bedraagt 50 tot 70 spelers per baan. Op banen waar verlichting aanwezig is, kan de planningsnorm tot 90 spelers per baan worden opgevoerd.

In tabel 3.12 zijn de resultaten van de behoeftebepaling voor de Veldhovense tennisverenigingen gepresenteerd⁴. Bij alle banen in Veldhoven is verlichting aanwezig. Om deze reden is een baandbreedte van 70 tot en met 90 leden per baan gehanteerd.

Tabel 3.12 Uitgangssituatie en behoefte tennisverenigingen gemeente Veldhoven in 2016

Verenigingsinformatie		Uitgangssituatie					Indicatie behoefte	
Sportpark	Vereniging	Aantal leden			Aantal banen	Baandruk ^a		
		Sen.	Jun.	Tot.				
					Totaal		Min.	Max.
De Korze	VLTC	529	110	639	10	64	7,1(8)	9,1(10)
Tennispark Oerle	De Korrel	650	78	728	10	73	8,1 (9)	10,4 (11)
Akkereind	Metzpoint	547	85	632	8	79	7,0 (7)	9,0 (9)
De Heiberg	De Hogt	264	0	264	10 ^b	26	2,9 (3)	3,8 (4)

^a Aantal leden per baan

^b De gemeente huurt deze banen bij de commerciële uitbater Sportivity. Het contract loopt tot 2020.

VLTC

Op sportpark De Korze ligt het tennispark van VLTC. Het park bestaat uit tien all weather banen. De huidige baandruk van 64 leden per baan is hoger dan het landelijke gemiddelde van 57 leden per baan en het gemiddelde in het KNLTB-district Oost-Brabant waaronder Veldhoven valt (57 leden per baan). Op basis van het huidige ledenaantal heeft de vereniging een behoefte aan acht tot tien banen. Het huidige aantal van tien banen lijkt daarmee conform de behoefte te zijn.

De Korrel

Op tennispark Oerle heeft tennisvereniging De Korrel haar thuisbasis. Het park bestaat uit tien all weather banen. De huidige baandruk van 73 leden per baan is hoger dan het landelijke gemiddelde van 57 leden per baan en het gemiddelde in het KNLTB-district Oost-Brabant waaronder Veldhoven valt (57 leden per baan). Op basis van het huidige ledenaantal heeft de vereniging een behoefte aan negen tot elf banen. Het huidige aantal van tien banen lijkt daarmee conform de behoefte te zijn.

⁴ Er liggen nog tien buitenbanen bij David Lloyd Club. De banen zijn, vanwege de commerciële exploitant, niet meegenomen in de analyse.

Metzpoint

Op Sportpark Akkereind is tennisvereniging Metzpoint actief. Het park bestaat uit acht verlichte all weather banen. De huidige baandruk van 79 leden per baan ligt zowel flink hoger dan het landelijke gemiddelde (57 leden per baan) als het gemiddelde in het KNLTB-district Oost-Brabant (57 leden per baan). Op basis van het huidige ledenaantal heeft de vereniging een behoefte aan zeven tot negen banen. Het huidige aantal van acht banen lijkt daarmee conform de minimale behoefte te zijn.

De Hogt

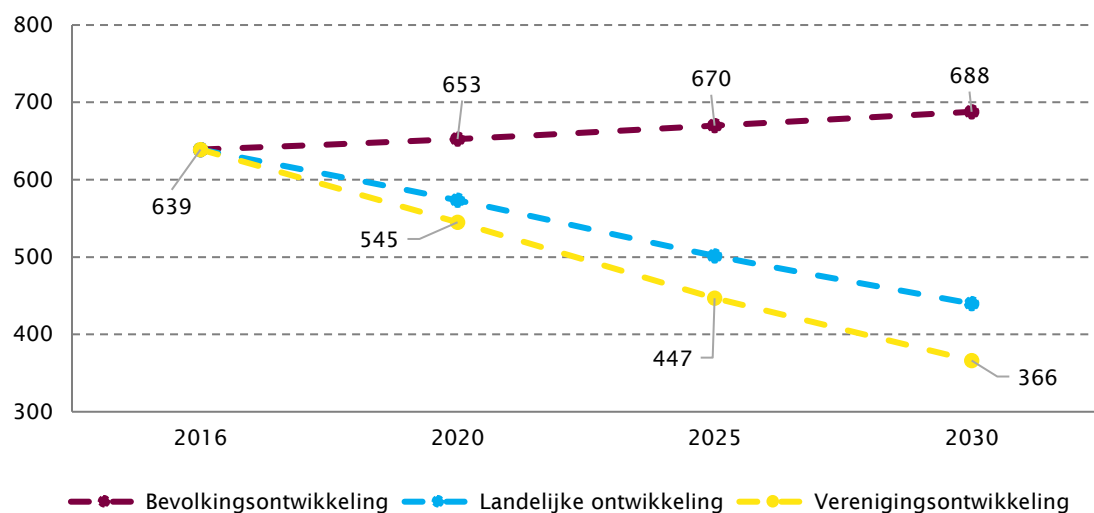
Op sportcomplex De Heiberg liggen tien tennisbanen en is tennisvereniging De Hogt actief. De gemeente huurt de banen van commerciële uitbater Sportivity. De banen zijn ook door particulieren te huur (evenals de binnenbanen die in de tennishal aanwezig zijn). De huidige baandruk van 26 leden per baan is meer dan twee keer zo laag als het landelijke gemiddelde van 57 leden per baan en het gemiddelde in het KNLTB-district Oost-Brabant waaronder Veldhoven valt (57 leden per baan). Op basis van het huidige ledenaantal heeft de vereniging een behoefte aan drie tot vier banen. Het huidige aantal banen is daarmee te ruim voor de vereniging.

Toekomst

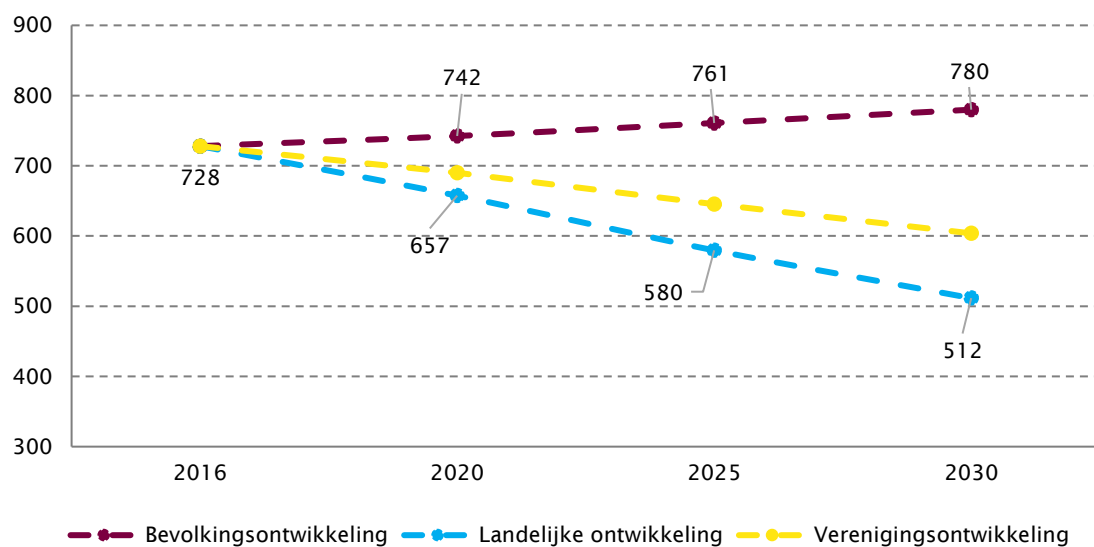
Om de toekomstige banenbehoefte van de vier tennisverenigingen uit te rekenen, is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente Veldhoven, de landelijke ontwikkeling die de tennissport meemaakt en de ontwikkeling van de Veldhovense tennisverenigingen. In hoofdstuk twee is de bevolkingsprognose van de gemeente Veldhoven en de ontwikkeling van de KNLTB behandeld. Tennisvereniging De Hogt heeft de afgelopen jaren een sterke daling doorgemaakt. Het aantal seniorleden is met ruim 180 leden afgenomen tot 280 leden en er zijn geen jeugdleden meer. Metzpoint en De Korrel laten een daling van het aantal seniorleden zien, maar deze daling is minder sterk dan landelijk het geval is. De Korrel laat daarbij ook een lagere daling van het aantal juniorleden zien dan landelijk het geval is, terwijl Metzpoint wel te maken heeft gehad met een bovenlandelijke afname in juniorleden. VLTC wijkt niet veel af van het landelijke cijfers: de afname bij de seniorleden is iets sterker dan het landelijke cijfer, terwijl de afname bij de juniorleden juist iets lager is dan landelijk het geval is.

Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling, de ontwikkeling bij de KNLTB en de ontwikkeling van de verenigingen zelf is een bandbreedte berekend waarbinnen het toekomstig aantal KNLTB-leden van de verenigingen naar verwachting zal vallen (figuren 3.5 tot en met 3.8).

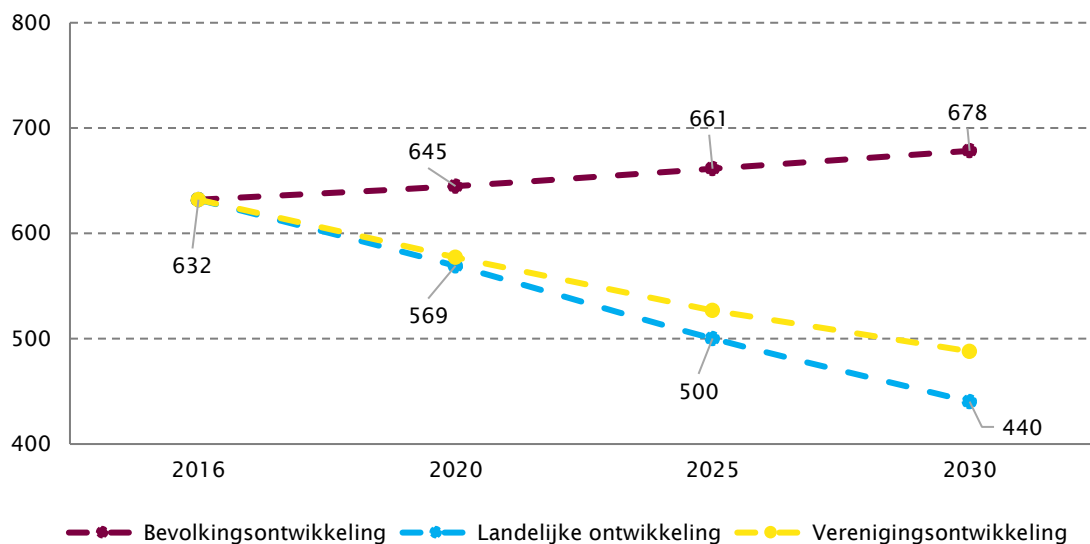
Figuur 3.5 Bandbreedte (toekomstig) aantal leden tennisvereniging VLTC, 2016 tot en met 2030

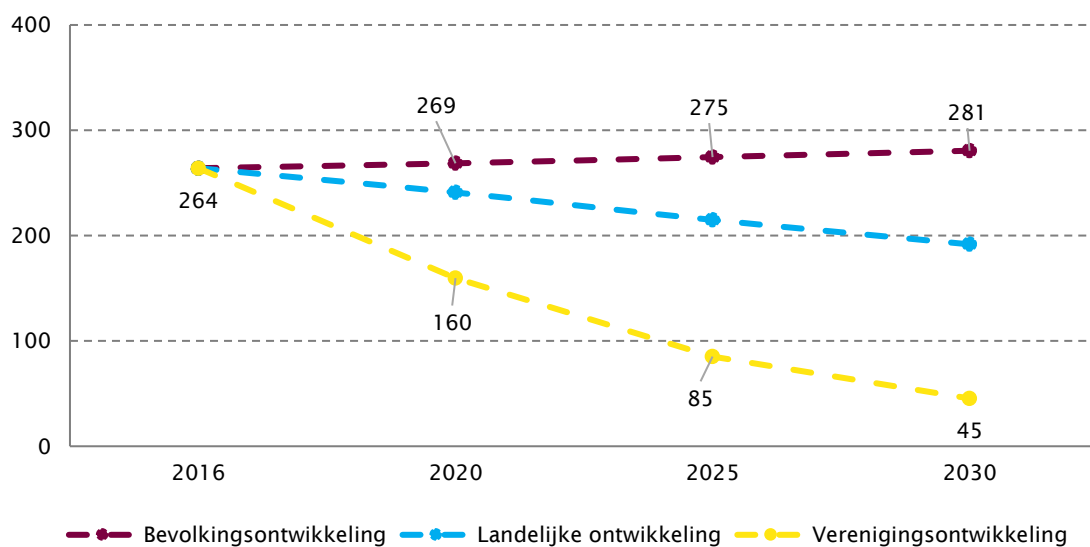
Figuur 3.6 Bandbreedte (toekomstig) aantal leden tennisvereniging De Korrel, 2016 tot en met 2030

Figuur 3.7 Bandbreedte (toekomstig) aantal leden tennisvereniging Metzpoint, 2016 tot en met 2030

Figuur 3.8 Bandbreedte (toekomstig) aantal leden tennisvereniging De Hogt, 2016 tot en met 2030

De verwachting is dat bij alle verenigingen het aantal leden (verder) zal afnemen, zoals landelijk en ook in Veldhoven te zien is. Bij de verenigingen zal de banendruk dusdanig afnemen dat de toekomstige banenbehoefte minder zal zijn (tabel 3.13).

Tabel 3.13 (Toekomstige) behoefte tennisbanen in Veldhoven, gebaseerd op scenario's landelijke ontwikkeling en verenigingsontwikkeling⁵, 2016 t/m 2030

	2016		2025		2030	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
VLTC	8	10	5	8	5	7
De Korrel	9	11	7	10	6	9
Metzpoint	7	9	6	8	5	7
De Hogt	3	4	1	4	1	3

3.3 Korfbal

Huidige situatie

SDO en BIO zijn de twee korfbalverenigingen in de gemeente Veldhoven die gebruikmaken van velden op respectievelijk sportpark Europalaan en sportpark De Heikant.

SDO heeft de beschikking over drie velden, waarvan één kunstgrasveld (60 x 30 meter) en twee natuurgrasvelden (ca 75 x 75 meter en ca 40 x 25 meter). Het kleinste natuurgrasveld is een pupillenveld en het grootste veld wordt voor wedstrijden en trainingen gebruikt. De vereniging heeft 21 teams, waarvan vijf seniorenteam zijn. De meeste wedstrijden worden op zaterdag gespeeld, slechts sporadisch speelt een seniorenteam op zondag. Deze 21 teams vertalen zich naar 15,5 normteams. Het kunstgrasveld biedt ruimte aan zeven normteams (zaterdag) en het grote natuurgrasveld biedt ruimte aan minimaal acht normteams per weekend (de planningsnorm voor korfbal op natuurgras bedraagt acht normteams per weekend per twee speelvelden). Door enkele wedstrijden op zondag te spelen op het kunstgrasveld, is er precies voldoende wedstrijdcapaciteit. De resultaten zijn opgenomen in tabel 3.14

BIO heeft de beschikking over twee natuurgrasvelden (40 x 20 meter). De vereniging heeft één seniorenteam en vijf jeugdteams. Dit komt overeen met 4,1 normteams. De planningsnorm voor korfbal op natuurgras bedraagt acht normteams per weekend per twee speelvelden, waarmee de vereniging dus (ruim) voldoende capaciteit heeft. In theorie zou één veld voldoende zijn voor de wedstrijden, zodat het andere veld voor de trainingen kan worden gebruikt. In de praktijk worden beide velden zowel voor trainingen als wedstrijden ingezet, waarbij de belasting van de velden wordt verdeeld. De resultaten zijn opgenomen in tabel 3.14.

⁵ De minimale behoefte is het minste aantal banen dat benodigd is op basis van het scenario 'landelijke ontwikkeling' en het scenario 'verenigingsontwikkeling'. De maximale behoefte is het meeste aantal banen dat benodigd is op basis van beide scenario's.

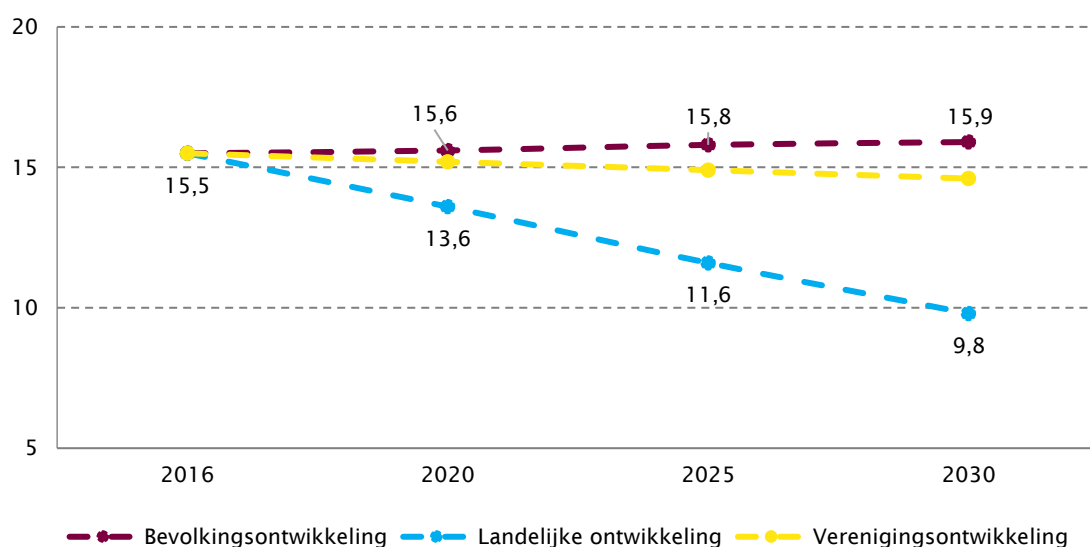
Tabel 3.14 Uitgangssituatie en veldenbehoefte SDO en BIO in 2016

	Aantal teams	Aantal normteams	Benodigd aantal velden	Resultaten Vraag-aanbod
SDO	21	15,5	3 wedstrijdvelden (1 kunstgras, 2 natuurgras) en 1 trainingsveld	Behoeft conform aanbod
BIO	6	4,1	2 velden (natuurgras) voor wedstrijden en trainingen	Behoeft conform aanbod

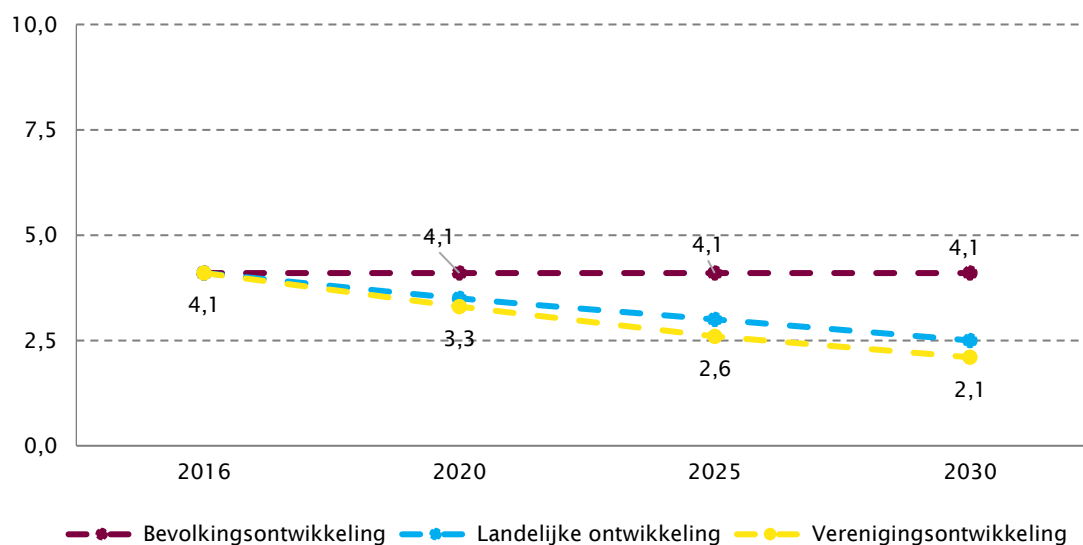
Toekomst

Om de toekomstige veldenbehoefte van de korfbalverenigingen uit te rekenen, is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente Veldhoven, de landelijke ontwikkeling die de korfbalsport meemaakt en de ontwikkeling van de verenigingen zelf. In hoofdstuk 2 is de bevolkingsprognose van de gemeente Veldhoven en de ontwikkeling van de korfbalbond behandeld. SDO heeft de laatste jaren een lichte daling meegemaakt in het aantal seniorenleden, terwijl het aantal juniorleden licht gestegen is. BIO heeft te maken met zowel een daling van het aantal seniorenleden als het aantal juniorleden, waarbij de daling van het aantal juniorleden het sterkte is. Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling, de ontwikkeling bij de KNKV en de ontwikkeling van de verenigingen zelf is een bandbreedte berekend waarbinnen het toekomstig aantal normteams van korfbalverenigingen SDO en BIO naar verwachting zal vallen (figuur 3.9 en figuur 3.10). De hierboven geschetste ontwikkeling bij de verenigingen zorgt ervoor dat voor SDO het scenario ‘landelijke ontwikkeling’ de grootste daling laat zien, terwijl bij BIO het scenario ‘verenigingsontwikkeling’ de grootste daling laat zien. Voor de veldbehoefte hebben de verschillende scenario’s geen gevolgen, behalve dat de druk op zaterdag bij SDO waarschijnlijk ook afneemt, waardoor er (vanuit capaciteitsoogpunt) geen wedstrijden meer op zondag hoeven te worden gespeeld. Als de daling van het aantal leden bij beide verenigingen doorzet, is het wel de vraag of het gewenst is om beide verenigingen nog op een aparte locatie te laten spelen.

Figuur 3.9 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams korfbalvereniging SDO, 2016 tot en met 2030

Figuur 3.10 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams korfbalvereniging BIO, 2016 tot en met 2030

3.4 Hockey

Huidige situatie

De gemeente Veldhoven heeft één hockeyvereniging: BASKO. De vereniging is actief op Sportpark De Korze, waar vier hockeyvelden liggen: twee zandvelden, één waterveld en één semi-waterveld (tabel 3.15). BASKO heeft in het seizoen 2016/2017 68 teams ingeschreven bij een bondscompetitie. De junioren en jongste jeugd spelen hun wedstrijden op zaterdag. De senioren en veteranen spelen op zondag (tabel 3.16).

Tabel 3.15 Aantal hockeyvelden Sportpark De Korze, 2017

	Zandveld	Waterveld	Semi-waterveld	Totaal
Sportpark De Korze	2	1	1	4

Tabel 3.16 Aantal teams BASKO, 2016/2017

	Zaterdag						Zondag	Weekend
	Junioren	D-8	E-8	E-6	F	Totaal	Senioren	Totaal
BASKO	25	8	8	6	7	54	14*	68

* De veertien teams zijn twaalf seniorenteams en twee veteranenteams

Behoeftebepaling

De 68 teams van BASKO vertalen zich naar 49,4 normteams (tabel 3.17). De piekbelasting, met 35,4 normteams, vindt plaats op zaterdag. Om het aantal zaterdagteams te accommoderen zijn volgens de normen vier velden nodig. BASKO heeft op het moment de beschikking over vier velden. Dit is conform de behoefte.

Tabel 3.17 Aantal normteams BASKO, 2016/2017

	Zaterdag	Zondag	Totaal
BASKO	35,4	14,0	49,4

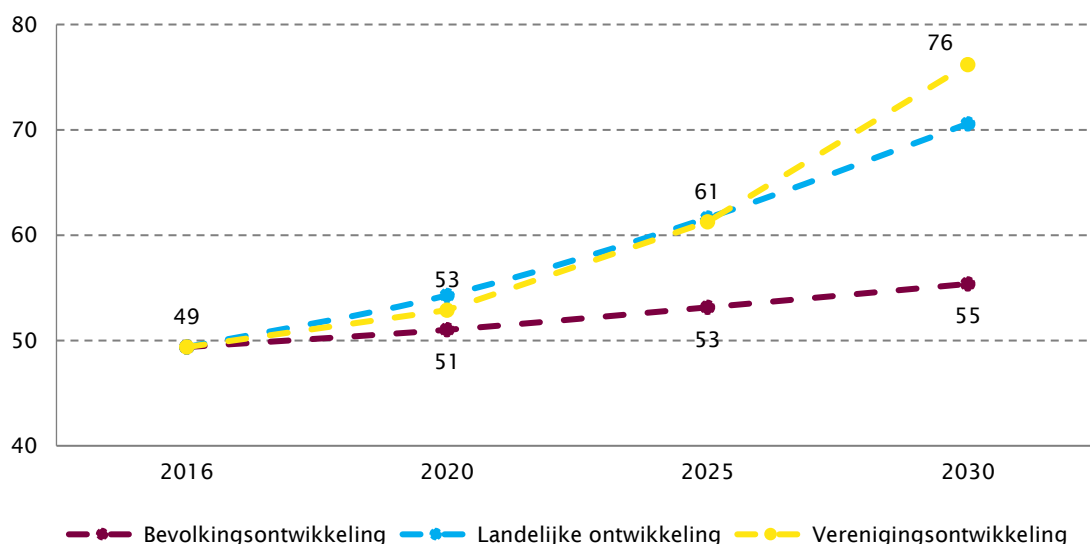
Tabel 3.18 BASKO, 2016/2017

	Veldbehoefte		Overschot (+) / tekort (-)	
	Zaterdag	Zondag	Zaterdag	Zondag
BASKO	3,9 (4)	1,6 (2)	+0,1 (0)	+ 2,4 (2)

Toekomst

Om de toekomstige veldenbehoefte van hockeyvereniging BASKO uit te rekenen, is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente Veldhoven, de landelijke ontwikkeling die de hockeysport meemaakt en de ontwikkeling van de vereniging zelf. In hoofdstuk 2 is de bevolkingsprognose van de gemeente Veldhoven en de ontwikkeling van de hockeybond behandeld. BASKO heeft een andere ontwikkeling meegemaakt dan landelijk het geval is. Het totaal aantal leden is wel licht gestegen, maar dit komt door een sterke groei in het aantal seniorleden. Het aantal junioren is, in tegenstelling tot de landelijke trend, gedaald. Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling, de ontwikkeling bij de KNHB en de ontwikkeling van de vereniging zelf, is een bandbreedte berekend waarbinnen het toekomstig aantal normteams van BASKO naar verwachting zal vallen (figuur 3.11).

Figuur 3.11 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams hockeyvereniging BASKO, 2016 tot en met 2030

De scenario's 'landelijke ontwikkeling' en 'verenigingsontwikkeling' laten beide een sterke toename van het aantal normteams zien⁶. Hoewel het aantal normteams tussen beide scenario's niet eens zoveel verschilt, is de verdeling tussen het aantal senioren en het aantal juniorenteams wel heel verschillend. Ligt bij het scenario 'landelijke ontwikkeling' de piekbelasting op de zaterdag (58,4 normteams), bij het scenario 'verenigingsontwikkeling' ligt deze piek juist op zondag (48,8 normteams). Dit betekent dat op basis van de landelijke ontwikkeling in 2030 op zaterdag zeven velden nodig zijn (tegen twee op zondag) en op basis van de verenigingsontwikkeling op zondag zes velden (tegen drie op zaterdag). Het scenario op basis van de bevolkingsontwikkeling levert een kleine verhoging van het aantal normteams, maar heeft wel tot gevolg dat vanaf 2025 een vijfde veld (op zaterdag) nodig is.

Tabel 3.19 Behoefte aan wedstrijdelden voor hockeyvereniging BASKO in 2030, op basis van drie scenario's

	Zaterdag	Zondag
Bevolkingsontwikkeling	5	2
Landelijke ontwikkeling	7	2
Verenigingsontwikkeling	3	6

3.5 Atletiek

Vanuit de Atletiekunie geldt de richtlijn dat iedere gemeente met 40.000 inwoners of meer een volwaardige atletiekaccommodatie *kan* hebben, mits er een vereniging (in oprichting) aanwezig is die deze gaat gebruiken. Op dit moment heeft ongeveer 80 procent van de Nederlandse gemeenten met meer dan 40.000 inwoners één of meerdere atletiekaccommodaties. Een volwaardige atletiekaccommodatie⁷ kan een vereniging tot ongeveer 1.000 leden accommoderen.

Nederland telt in 2016 in totaal 188 atletiekaccommodaties die zijn verdeeld over 161 gemeenten. Van de 40 Nederlandse gemeenten met vergelijkbare inwonersaantallen als dat van de gemeente Veldhoven (tussen de 40.000 en 50.000 inwoners) hebben er 27, net als Veldhoven, een atletiekaccommodatie (68%).

GVAC is de enige atletiekvereniging in de gemeente Veldhoven en beschikt over een volwaardige atletiekaccommodatie. GVAC heeft 820 leden, waarvan er 260 jeugdlid zijn. In hoofdstuk twee hebben we gezien dat de atletieksport de afgelopen jaren een stabiele groei heeft meegemaakt en dat is ook bij GVAC te zien. De vereniging heeft er sinds 2012 honderd leden bij gekregen. De verwachting is dat GVAC ook in de toekomst meer leden zal krijgen. De aanwezige atletiekaccommodatie op de Kempen Campus

⁶ De gebruikte groeifactoren zijn procentuele groeicijfers per jaar en geen absolute cijfers. Dit betekent dat als een vereniging van 1.000 leden elk jaar met tien procent groeit, er na een jaar 1.100 leden zijn en na twee jaar 1.210. De toename per jaar wordt daarmee in absolute aantallen leden per jaar steeds groter. Dit is goed terug te zien bij het scenario 'verenigingsontwikkeling'.

⁷ Een volwaardige atletiekaccommodatie bestaat (minimaal) uit een rechte sprintbaan voor afstanden tot en met 110 meter, een rondbaan waarop de afstanden langer dan 110 meter worden gelopen, en een (midden)ruimte met de mogelijkheid om alle werpnummers en springnummers te verwerken.

voldoet vooralsnog aan de behoefte. De vereniging kan met de bestaande accommodatie doorgroeien tot circa 1.000 leden (groei van bijna 200 leden). Voor wedstrijden maakt de vereniging soms gebruik van het naastgelegen softbalveld.

3.6 Honk- en softbal

Huidige situatie

Veldhoven heeft één honk- en softbalvereniging: All In. Deze vereniging is actief op de Kempen Campus, waar een honkbalveld en een softbalveld liggen. De vereniging heeft zeven honkbalteams en één softbalteam (tabel 3.20). De twee velden bieden voldoende ruimte voor de vereniging voor de wedstrijden en trainingen. Het softbalveld wordt tijdens atletiekwedstrijden soms door GVAC gebruikt.

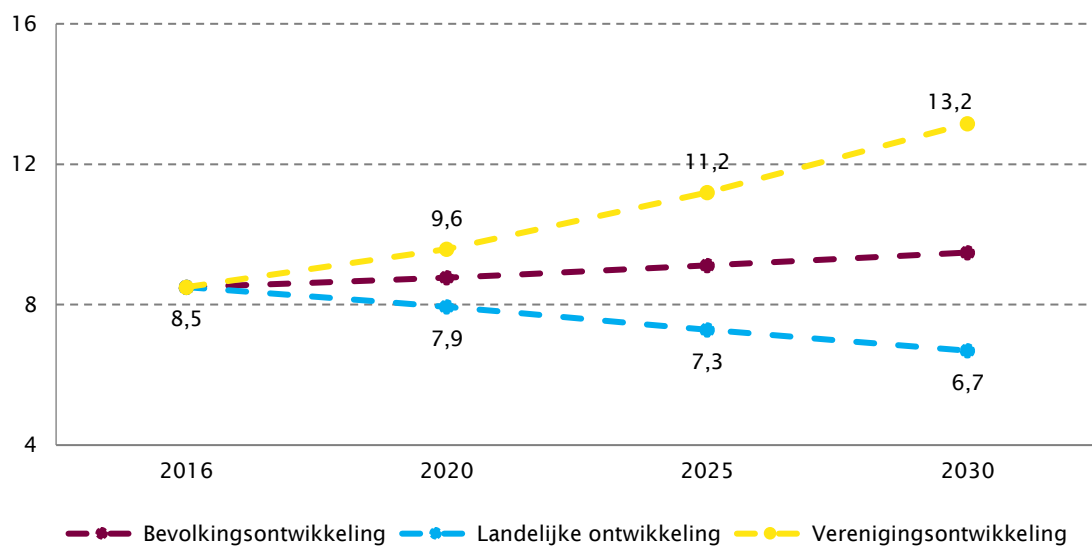
Tabel 3.20 Aantal teams honk- en softbalvereniging All In, seizoen 2016-2017

	Honkbal					Softbal		
	Heren overige senioren	Juniores	Aspiranten eerste en tweede klasse	Aspiranten en pupillen overige klassen	Peanuts en dergelijke	Totaal	Senioren regionaal	Totaal
All In	2	1	2	1	1	7	1	1

Toekomst

Om de toekomstige veldenbehoefte van All In uit te rekenen, is rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente Veldhoven, de landelijke ontwikkeling die de honk- en softbalsport meemaakt en de ontwikkeling van de vereniging zelf. In hoofdstuk 2 is de bevolkingsprognose van de gemeente Veldhoven en de ontwikkeling van de KNBSB behandeld. De KNBSB heeft tussen 2010 en 2015 een terugloop in aantal leden meegemaakt (-8,5%). All In laat een ander beeld zien, en heeft de afgelopen jaren een groei van het aantal leden meegemaakt. Deze groei komt voornamelijk door de jeugdleden, het aantal seniorleden is vrijwel constant gebleven. Op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling, de ontwikkeling bij de KNBSB en de ontwikkeling van de vereniging zelf is een bandbreedte berekend waarbinnen het toekomstig aantal normteams van All In naar verwachting zal vallen (figuur 3.12). De verschillende scenario's leiden allemaal tot een veldbehoefte van één honkbal- en één softbalveld, overeenkomstig met het huidige aanbod.

Figuur 3.12 Bandbreedte (toekomstig) aantal normteams honk- en softbalvereniging All In, 2016 tot en met 2030

4. Binnensport in Veldhoven

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de huidige situatie van en toekomstige vraag naar de binnensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven. Voor de vraag- en aanbodanalyse van de binnensportaccommodaties werken we met draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen en richtlijnen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF uit het Handboek Sportaccommodaties. De draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen geven een bandbreedte aan voor de afzonderlijke behoefte aan sporthallen, sportzalen en gymzalen, waarbinnen de werkelijke behoefte ligt. Door de huidige bezettingsgraden en eventuele overloopmogelijkheden tussen de sporthallen, sportzalen en gymzalen bij de vraag- en aanbodanalyse te betrekken, wordt beschreven of de minimale of maximale variant het meest van toepassing is en in welke mate het aanbod aan binnensportaccommodaties toereikend is.

We vergelijken de aanwezigheid van binnensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven met de kengetallen uit de landelijke Database Sport Aanbod. Op basis hiervan kunnen we vaststellen of per inwoner meer of minder binnensportaccommodaties beschikbaar zijn dan in vergelijkbare gemeenten en landelijk het geval is. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF hanteren beide een andere richtlijn ten aanzien van het aantal uur (sport)gebruik dat noodzakelijk is voor de realisatie en exploitatie van een sporthal of sportzaal. Op basis van de verhuuroverzichten maken we de huidige sport- en onderwijsgebruik (in uren) van de sporthallen inzichtelijk en leggen deze naast de richtlijnen van VNG en NOC*NSF.

Voor het uitvoeren van toekomstprognoses kijken we naar de verwachte bevolkingsontwikkeling, de leerlingenprognoses en recente ontwikkelingen in de landelijke en lokale sportdeelname, en wat dit zal betekenen voor de toekomstige vraag naar binnensportaccommodaties. Hierbij wordt het gebruik voor het bewegingsonderwijs in sporthallen, sportzalen en gymzalen gerelateerd aan leerlingenprognoses, uitgaande van een gelijkblijvend aantal klokuren bewegingsonderwijs. Voor de verwachte ontwikkeling in bezetting door sportverenigingen baseren we ons op landelijke cijfers over de ontwikkeling in gebruik van sporthallen per leeftijdscategorie.

Bezien vanuit de taakstelling voor het bewegingsonderwijs en het gemeentelijke sportbeleid, richten wij ons in de analyse op drie typen binnensportaccommodaties, te weten: sporthallen, sportzalen en gymzalen. Standaardsporthallen hebben minimaal drie vakken en hebben als afmeting 44 bij 24 meter of 48 bij 28 meter. In sporthallen wordt ruimte geboden om zowel trainings- als competitievormen af te werken voor badminton, basketbal, tennis, volleybal, zaalhandbal, zaalhockey, zaalkorfbal, zaalvoetbal, en sporten zonder belijning (zoals diverse gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek, tafeltennis en turnen), alsmede trainingsvormen voor klimsport.

Standaardsportzalen hebben als afmeting 28 bij 22 meter en bieden voor badminton, volleybal en sporten zonder belijning (zoals diverse gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek, tafeltennis en turnen) in principe mogelijkheden voor competitie en training. Voor basketbal, tennis, zaalhandbal, zaalhockey, zaalkorfbal en zaalvoetbal is het echter niet mogelijk om in een sportzaal competitievormen te beoefenen. Wel kunnen sportzalen voor deze sporten fungeren als trainingsmogelijkheden (alsmede voor klimsport).

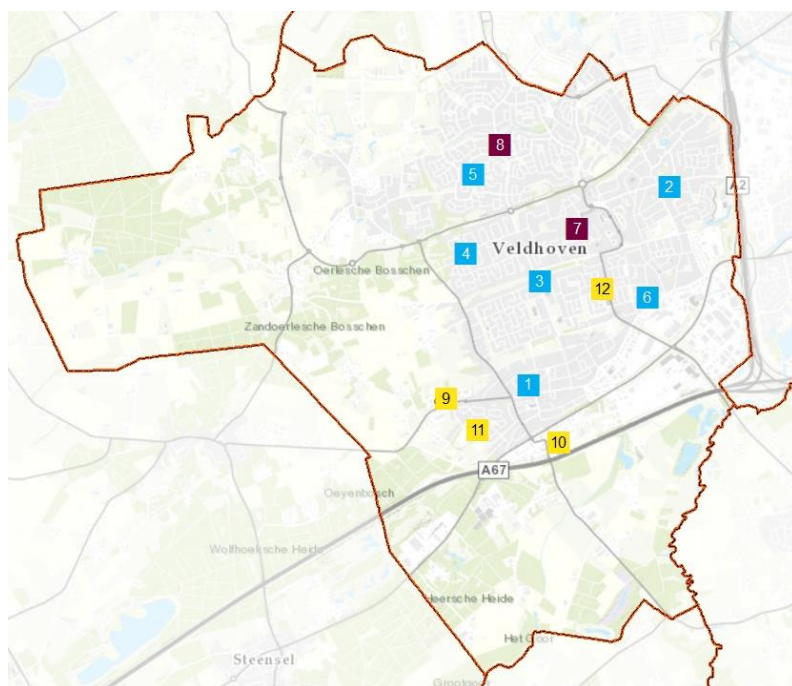
Gymzalen worden primair gebouwd om het bewegingsonderwijs van de (basis)scholen te faciliteren en zijn niet voor alle (verenigings)sporten geschikt. De afmetingen voor gymzalen zijn vaak afgeleid uit de

afmetingen die zijn opgenomen in de Modelverordening Huisvesting Onderwijs (21 bij 12 meter). Deze afmetingen bieden in principe mogelijkheden voor training en competitie voor badminton, diverse gevechts- en verdedigingssporten en tafeltennis. Ook kunnen gymzalen fungeren als trainingsmogelijkheden voor andere sporten. Het aantal en de locaties van de gymzalen wordt grotendeels bepaald door de aanwezigheid van onderwijslocaties. In de avonden en de weekenden kunnen gymzalen aan sportverenigingen of andere huurders ter beschikking worden gesteld.

4.1 Huidig aanbod

In de gemeente Veldhoven bevinden zich acht gymzalen, drie sporthallen, één sport- en evenementencomplex met drie grote zalen van elk 2000 vierkante meter, een volleybalhal en een tafeltenniscentrum (tabel 4.1; kaart 4.1). De Atalanta sporthal en sportcomplex De Heiberg zijn geprivatiseerd, de overige accommodaties zijn in eigendom van de gemeente. In de gemeente zijn geen sportzalen.

Kaart 4.1 Binnensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven

- 1) Gymzaal MFA Zuid 2) Gymzaal Bisschopstraat 3) Gymzaal MFA Midden
4) Gymzaal Messenmaker 5) Gymzaal Norenberg 6) Gymzaal Van Vroonhovenlaan 7) Sporthal Den Ekkerman
8) Sporthal De Atalanta 9) Kempen Campus (sporthal, twee gymzalen, turnhal en dojo) 10) Sportcomplex De Heiberg (3 hallen) 11) Nuvoc-hal (volleybalhal) 12) Tafeltenniscentrum

Tabel 4.1 Binnensportaccommodaties gemeente Veldhoven, 2017

Type	Accommodatie	Afmetingen	Eigen- dom*	Opmerking
Gymzaal	MFA Zuid	13 x 22 x 5,5	G	
	Bisschopstraat	12 x 21 x 5	G	
	Kempen Campus	12 x 21 x 5	G	2 zalen
	MFA Midden	13 x 22 x 5,5	G	
	Messenmaker	12 x 21 x 5	G	
	Norenberg	12 x 21 x 5	G	
	Van Vroonhovenlaan	12 x 21 x 5	G	
Sporthal	Kempen Campus	48 x 28 x 7,5	G	Te verdelen in 4 units van 330 m2
	Den Ekkerman	40 x 32 x 7,5	G	Te verdelen in 2 units van 20 x 32 m
	De Atalanta	1500 m2	P	
	De Heiberg	2000 m2	P	3 hallen: afmeting geldt voor elk van de drie hallen
Turnhal	Kempen Campus	770,6 m2	G	
Dojo	Kempen Campus	115 m2	G	
Volleybalhal	Nuvoc-hal	50 x 22 x 7	G	Deels geprivatiseerd
Tafeltenniscentrum	Tafeltenniscentrum	30 x 12	G	Deels geprivatiseerd

* G=gemeente, P=particulier

Vergelijking met Database SportAanbod (DSA)

De Database SportAanbod (DSA) omvat alle geregistreerde sportaccommodaties in Nederland (ruim 22.000). Zo zijn er in Nederland volgens de DSA 4.100 gymzalen, 689 sportzalen en 1.841 sporthallen. Dit komt neer op een gemiddelde van 16 zaalsporteenheden per 25.000 inwoners (alle leeftijden). Wanneer met zaalsporteenheden wordt gewerkt, zijn er 31 zaalsporteenheden in Veldhoven. Hierbij is een gymzaal één zaalsporteenheid, en een sporthal drie zaalsporteenheden. De volleybalhal is voor drie zaalsporteenheden en de turnhal is, vanwege de afmeting vergelijkbaar met een sportzaal, voor twee zaalsporteenheden meegeteld. De dojo is niet als zaaldeel meegenomen.

De 31 zaalsporteenheden in de gemeente Veldhoven komen overeen met zeventien zaalsporteenheden per 25.000 inwoners (bij 44.716 inwoners in Veldhoven van alle leeftijden). Dit komt nagenoeg overeen met VSG-regio Zuidoost Brabant, waar Veldhoven onder valt, en gemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal (tabel 4.2). Ten opzichte van het landelijk gemiddelde heeft Veldhoven één zaalsporteenheid per 25 duizend inwoners meer.

Tabel 4.2 Vergelijking landelijke cijfers binnensportaccommodaties

	Accommodaties			Zaalsporteenheden	
	Gymzaal	Sportzaal	Sporthal	Absoluut	Per 25.000 inwoners
Veldhoven	8	1*	7	31	17
VSG-regio Zuidoost Brabant	175	25	105	540	18
Gemeenten met 25.000-85.000 inwoners	1.605	311	888	4.891	17
Nederland	4.100	689	1.841	11.001	16

Bron: Database SportAanbod (DSA): bewerking Mulier Instituut, 2016

* Het betreft hier de turnhal die voor twee zaaldelen wordt meegeteld.

Afstand vanuit onderwijslocaties tot binnensportaccommodaties

De gemeente Veldhoven telt elf scholen die regulier basisonderwijs verzorgen, drie scholen met speciaal onderwijs en één middelbare school. De vijftien scholen zijn verdeeld over zeventien locaties in de gemeente. Voor de toegankelijkheid van gymaccommodaties is het van belang dat een ruimte om bewegingsonderwijs te geven binnen bereikbare afstand van de school gelegen is. In de Modelverordening Huisvesting Onderwijs (MHO) is een maximale straal van 1.000 meter (gemeten over de weg) voor het primair onderwijs en 2.000 meter voor het voortgezet onderwijs opgenomen. De Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO) is van mening dat deze afstanden te ruim zijn, weinig zeggen over de werkelijke loopafstand en onvoldoende gedifferentieerd zijn naar type leerling. De KVLO adviseert gemeenten de volgende maximale afstandscriteria voor verwijzing te hanteren, uitgedrukt in afstand over de weg vanaf school: (s)bo: 750 meter; (v)so: gymzalen dienen in pandig bereikbaar te zijn, maximaal 300 meter; Praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs (lwoo): 1.000 meter; vo: 2.000 meter.

Veertien van de zestien (speciaal) basisonderwijslocaties hebben binnen 1.000 meter (gemeten over de weg) een binnensportaccommodatie⁸ tot hun beschikking (tabel 3.2) en voldoen hiermee aan het afstandsadvies in het MHO. Alleen de Brede School Heiacker (locatie Polders) en Brede School St. Jan Baptist liggen meer dan een kilometer van een binnensportaccommodatie. Dertien (s)bo locaties voldoen aan (het advies over) de afstandscriteria van het KVLO. Het Sondervick College heeft met de ligging bij de Kempen Campus een accommodatie binnen handbereik en voldoet daarmee aan de adviezen in het MHO en van de KVLO.

Niet alle scholen maken gebruik van de binnensportaccommodatie die het dichtstbij ligt. Zo maken de Brede School Heiacker (locatie Polders en locatie Heikant), Brede School Prof. Dr. R. Casimir, Brede School St. Jan Baptist en diverse locaties van Dick Bruna/MFA Noord geen gebruik van de dichtstbijzijnde locatie. In een aantal gevallen heeft dit tot gevolg dat niet aan de geadviseerde afstanden in de MHO wordt voldaan.

⁸ De Zwengel maakt voor het bewegingsonderwijs gebruik van ruimtes bij zorginstelling Severinus.

Tabel 4.3 Afstand tussen (dichtstbijzijnde en gebruikte) onderwijslocatie en binnensportaccommodatie (in meters)

Onderwijsinstelling	Type	Gebruikte binnensport-accommodatie	Dichtstbijzijnde sportaccommodatie*	Afstand tot gebruikte sportaccommodatie (m)	Afstand tot dichtstbijzijnde accommodatie (m)
Brede School Berckacker	po	Norenberg		85	
Brede School Brembocht	po	Messenmaker		188	
Brede School De Rank	po	Den Ekkerman		208	
Brede School Heiacker (locatie Heikant)	po	Den Ekkerman	Atalanta	1.223	918
Brede School Heiacker (locatie Polders)	po	Den Ekkerman	Bisschopstraat	1.605	1.405
Brede School Meerhoef	po	Van Vroonhovenlaan		107	
Brede School Prof. Dr. R. Casimir	po	Norenberg		669	
Brede School Prof. Dr. R. Casimir	po	Atalanta	Norenberg	717	669
Brede School St. Jan Baptist	po	Den Ekkerman	Norenberg	3.045	1.713
Brede School Zeelsterhof	po	Bisschopstraat		190	
De Zwengel	so/vso	Zorginstelling Severinus		270	
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Casimir)	po	Den Ekkerman	Norenberg	1.244	669
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Casimir)	po	Atalanta	Norenberg	717	669
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Roek)	po	Den Ekkerman	Atalanta	2.295	541
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Roek)	po	Atalanta		541	
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Semelen)	po	Den Ekkerman	Atalanta	1.897	695
Dick Bruna/MFA Noord (locatie Semelen)	po	Atalanta		695	
MFA Midden	sbo/po	MFA Midden		0	
Op Dreef (MFA Zuid)	po	MFA Zuid		0	
Prins Willem Alexander	so	Atalanta		659	
Prins Willem Alexander	vso	Kempens Campus		381	
Sondervick College	vo	Kempens Campus		65	

* Als deze anders is dan de gebruikte accommodatie

4.2 Huidige en toekomstige vraag

Bevolking

De behoefte aan sporthallen kan worden berekend aan de hand van de draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen. Deze draagvlakcijfers schrijven voor dat een sporthal een draagvlak dient te hebben van tussen de 15.000 en 20.000 inwoners. Met andere woorden: per 15.000 of 20.000 inwoners zou een gemeente één sporthal moeten hebben. Een sportzaal dient een draagvlak te hebben van tussen de 10.000 en 12.500 inwoners, een gymzaal een draagvlak van 3.000 inwoners. Hierbij is het van belang om te realiseren dat een sporthal (met drie gedeeltes) kan fungeren als drie gymzalen en een sportzaal (met twee gedeeltes) als twee gymzalen. Andersom kunnen een sportzaal (die niet geschikt is voor de competitievormen van alle binnensporten) en een gymzaal als uitwijkmogelijkheden fungeren voor trainingen of voor binnensporten die geen hele sporthal nodig hebben. Daarnaast kunnen sportspecifieke binnensportaccommodaties zoals danszalen, dojo's een deel van de vraag naar sporthallen opvangen.

De gemeente Veldhoven heeft in 2017 bijna 40.000 inwoners tussen de 6 en 79 jaar. Met dit inwoneraantal schrijven de Planologische Kengetallen voor dat er normatief tussen de 2,0 en 2,7 sporthallen in de gemeente aanwezig dienen te zijn (tabel 4.4). In de praktijk komt dit neer op drie sporthallen. Naast drie sporthallen zouden er vier sportzalen en veertien gymzalen aanwezig moeten zijn. Wanneer de binnensportaccommodaties omgerekend worden naar zaalsporteenheden, is de totale behoefte in Veldhoven 31 zaalsporteenheden (tabel 4.4).

De verwachting is dat het aantal inwoners in Veldhoven richting 2030 geleidelijk toeneemt (zie hoofdstuk twee). Deze stijging van het aantal inwoners kan van invloed zijn op de behoefte aan en de bezetting van de binnensportaccommodaties. De bevolkingsgroei zorgt ervoor dat de inwoners van Veldhoven op basis van de Planologische Kengetallen in 2030 behoefte hebben aan drie sporthallen, vier à vijf sportzalen en vijftien gymzalen (tabel 4.4). Dat is één gymzaal en eventueel één sportzaal meer dan de huidige behoefte (en hiermee één tot drie zaalsporteenheden).

Tabel 4.4 Benodigd aantal binnensportaccommodaties in 2017, 2025 en 2030 o.b.v. Planologische Kengetallen

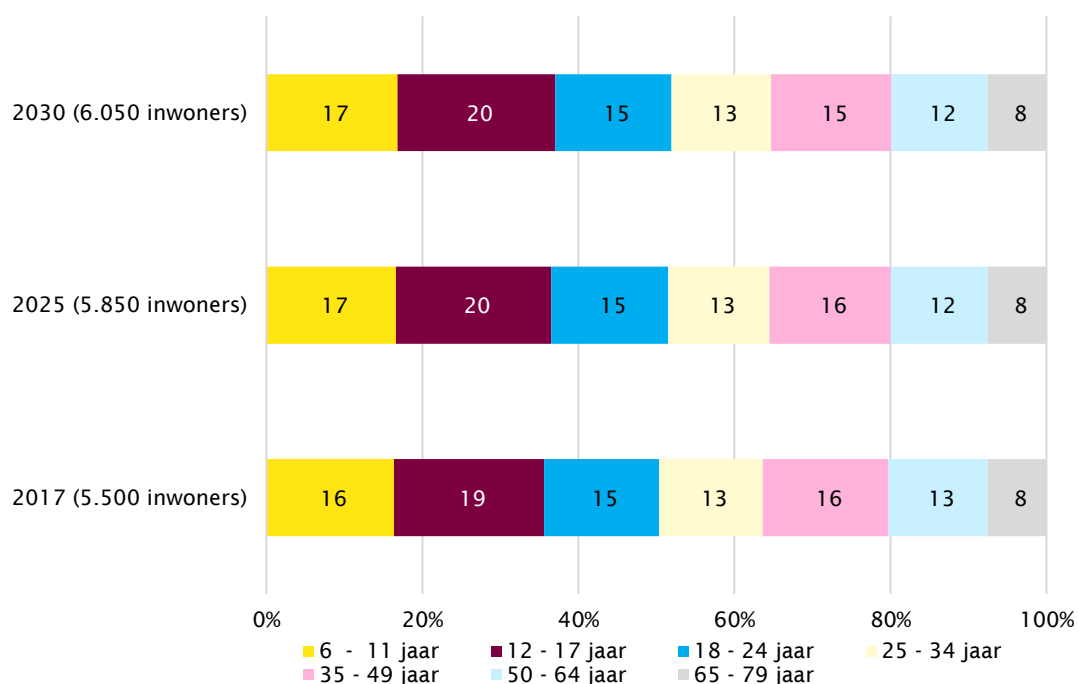
	2017		2025		2030	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Aantal inwoners (6-79 jaar)	39.853	39.853	41.850	41.850	43.150	43.150
<i>Draagvlakcijfers sporthallen</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>	<i>20.000</i>	<i>15.000</i>
Benodigd aantal sporthallen	2,0 (2)	2,7 (3)	2,1 (3)	2,8 (3)	2,2 (3)	2,9 (3)
Aantal zaalsporteenheden	6	9	9	9	9	9
<i>Draagvlakcijfers sportzalen</i>	<i>12.500</i>	<i>10.000</i>	<i>12.500</i>	<i>10.000</i>	<i>12.500</i>	<i>10.000</i>
Benodigd aantal sportzalen	3,2 (4)	4,4 (4)	3,3 (4)	4,2 (5)	3,5 (4)	4,3 (5)
Aantal zaalsporteenheden	8	8	8	10	8	10
<i>Draagvlakcijfers gymzalen</i>	<i>3.000</i>		<i>3.000</i>		<i>3.000</i>	
Benodigd aantal gymzalen	13,3 (14)		14,0 (14)		14,4 (15)	
Aantal zaalsporteenheden	14		14		15	
Totaal aantal zaalsporteenheden	28	31	31	33	32	34

Met zes sporthallen, een turnhal, een volleybalhal en acht gymzalen over de gemeente verspreid, lijkt het aanbod (31 zaalsporteenheden) voldoende te zijn. Het valt op dat het ontbreken van sportzalen en het relatief lage aantal gymzalen volledig door de sporthallen wordt gedekt. Uit de vorige paragraaf blijkt reeds dat veel onderwijslocaties van een sporthal voor hun bewegingsonderwijs gebruikmaken en niet van een gymzaal. Wanneer dit in het licht van de bereikbaarheid van de binnensportaccommodaties geen probleem is, lijkt dit op een bruikbare invulling van het accommoderen van het bewegingsonderwijs. Richting de toekomst neemt de behoefte aan binnensportruimte nog iets toe. De geplande binnensportaccommodatie in De Drie Dorpen kan in deze behoefte voorzien.

Op basis van de (verwachte) bevolkingsaantallen, de landelijke sportdeelnamecijfers per leeftijdscategorie en het gerelateerde accommodatiegebruik (hoofdstuk 2) is vast te stellen dat Veldhoven naar verwachting in de toekomst te maken krijgt met een toename in het aantal gebruikers van de sporthallen en -zalen voor sportbeoefening. De schatting is dat in 2017 5.500 inwoners van Veldhoven gebruikmaken van de sporthallen en -zalen voor hun sportbeoefening. Dit aantal zal richting 2030 toenemen naar 6.050 inwoners (+9,9%).

Als we kijken naar het aandeel van de leeftijdsgroepen, zien we een zeer minimale verschuiving (figuur 4.1). Het aandeel volwassenen (35-49 jaar) en (50-64 jaar) zal met een procentpunt afnemen, terwijl het aandeel van de twee jongste leeftijdsgroepen beide een procentpunt toeneemt. Deze aanname gaat ervan uit dat de sportdeelnamecijfers en accommodatievoorkeuren van de afzonderlijke leeftijdsgroepen in de toekomst gelijk blijven aan die van 2013-2014. De gemeente kan inspelen op de veranderende bevolkingssamenstelling en het aanbod aan (sport)activiteiten aanpassen om de sportdeelnamecijfers in bepaalde leeftijdsgroepen te verhogen (gerichte sportstimulering).

Figuur 4.1 (Verwacht) aandeel sportgebruikers sporthal/sportzaal per leeftijdscategorie, in procenten van totaal

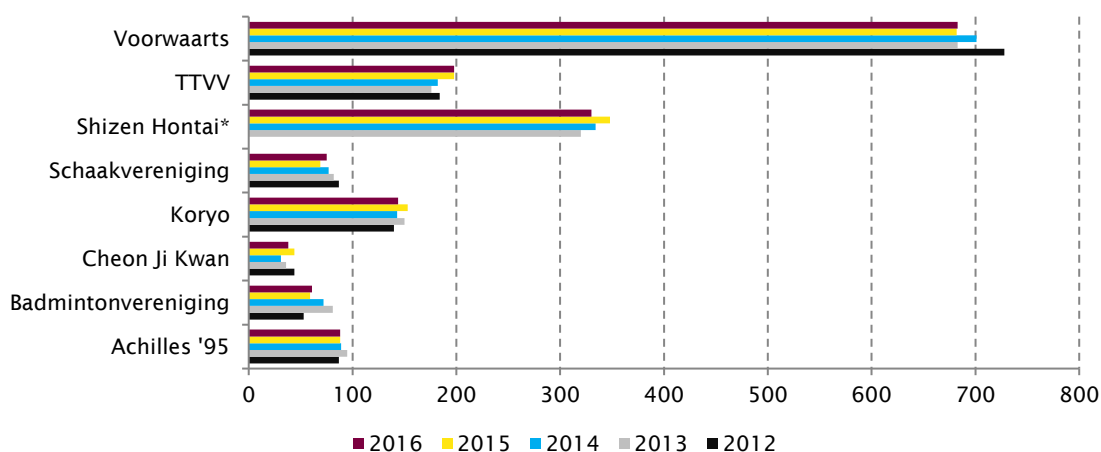

Ook het aantal inwoners van Veldhoven dat gebruikmaakt van gymzalen zal in de toekomst licht hoger zijn. Geschat wordt dat in 2017 rond de 1.900 inwoners in een gymzaal een sport beoefenen⁹. In 2030 zal dit aantal met bijna 11 procent zijn toegenomen tot 2.100. De verdeling naar leeftijdsgroepen verandert nauwelijks.

Ontwikkeling binnensport Veldhoven

Van een achttal binnensportverenigingen zijn de ledenaantallen sinds 2012 bekend¹⁰ (figuur 4.2). In totaal is het ledenaantal van deze acht verenigingen de afgelopen jaren niet veel gewijzigd en dat zien we ook terug bij de afzonderlijke verenigingen. Het ledenaantal fluctueert wel licht tussen de verschillende jaren, maar er is geen duidelijke groei of daling te zien. Dit past bij de aanname uit de vorige paragraaf dat de sportvoorkeuren de komende jaren niet drastisch veranderen.

Figuur 4.2 Ontwikkeling ledenaantallen binnensporten (2012 – 2016)

* Van Shizen Hontai zijn de cijfers vanaf 2013 beschikbaar.

Vanuit onderwijs

Op basis van de leerlingenprognoses voor basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Veldhoven is vast te stellen dat naar verwachting de behoefte vanuit het onderwijs tot en met 2030 daalt. Het aantal basisschoolleerlingen zal naar verwachting tot 2030 met 250 afnemen. Het aantal leerlingen op de middelbare school zal in diezelfde periode met ruim 80 leerlingen afnemen (hoofdstuk 2). Hierbij is geen rekening gehouden met de uitbreiding van De Drie Dorpen. In de planning van deze uitbreidingslocatie is wel een binnensportaccommodatie voorzien, waarmee de druk op bestaande locaties voor het bewegingsonderwijs naar alle waarschijnlijkheid niet toe hoeft te nemen.

Momenteel vindt een discussie plaats waarbij enkele partijen zich hard maken voor drie in plaats van twee gymmuren per week. Deze kwestie ontstond in 2004 toen Kamerlid Rijpstra een motie indiende die

⁹ Dit is op basis van de landelijke gebruikscijfers van gymzalen (tabel 2.2) en houdt geen rekening met het daadwerkelijke lokale gebruik in Veldhoven.

¹⁰ Van de grote volleybalvereniging NUVOC en basketbalvereniging VIDO zijn geen volledige gegevens tijdig beschikbaar binnen dit onderzoek.

de regering verzocht 'plannen uit te werken hoe leerlingen in de leerplichtige leeftijd gegarandeerd drie uur per week lichamelijke opvoeding, gegeven door daarvoor gekwalificeerde personen, kunnen volgen'. Deze motie werd kamerbreed aangenomen. In het huidige regeerakkoord staat nog dat minimaal twee lesuren gymonderwijs gegeven worden, met 'waar mogelijk' drie lesuren gym. Begin 2016 diende Kamerlid Van Nispen (SP) een motie in voor een wetsvoorstel waarbij 'ieder kind op de basisschool drie uur bewegingsonderwijs krijgt aangeboden van een gekwalificeerd vakdocent' (Van Nispen, 2016). Voor deze motie is op dit moment geen Kamermeerderheid.

Bij het toepassen van drie uur bewegingsonderwijs, neemt de behoefte aan binnensportruimte toe, ondanks een dalend aantal leerlingen. Het is de vraag of en wanneer dit realiteit gaat worden, maar het is een mogelijke ontwikkeling die in de gaten moet worden gehouden. Een uitbreiding naar drie uur zal zeer vermoedelijk ruimtelijk problemen gaan geven omdat nu al bij ongeveer één op de vijf po-scholen ruimtegebrek een knelpunt is (Lucassen et al., 2010). Hoe groot die problemen worden, hangt af van veel factoren. Het is voor te stellen dat scholen ervoor kiezen om het derde gymuur anders in te vullen en geen binnensportaccommodatie te gebruiken. Bijvoorbeeld door naar buiten te gaan. Dit hangt ook af van de vraag in hoeverre de invulling van dit extra uur gym verplicht wordt opgelegd door het ministerie van OCW.

4.3 Huidige bezetting

Om het mogelijke verschil tussen de normatieve behoefte die in de voorgaande paragraaf is behandeld en de feitelijke bezetting in beeld te brengen, zijn de verhuuroverzichten van 2016 van de gemeentelijke binnensportaccommodaties geanalyseerd. De gegevens van de niet-gemeentelijke binnensportaccommodaties, zoals de NUVOC-hal en het tafeltenniscentrum, zijn binnen dit onderzoek niet beschikbaar. Van sporthal De Atalanta is alleen het onderwijsgebruik bekend.

De bezetting wordt geanalyseerd aan de hand van bezettingsgraden. Deze bezettingsgraden zijn uitgerekend door het aantal verhuurde uren te delen door het maximaal aantal te verhuren uren. Voor het maximaal aantal te verhuren uren wordt uitgegaan van een openstelling van de binnensportaccommodaties op elke dag van 08:00 tot 23:00 uur (ook op feestdagen)¹¹. Een hoge bezettingsgraad betekent dat de accommodatie over het algemeen goed bezet is. Een lage bezettingsgraad is een indicatie dat de hal efficiënter kan worden gebruikt. Een bezettingsgraad van 100 procent komt in de praktijk niet voor. Dit komt onder andere door uren die vrijgehouden moeten worden voor onderhoud en schoonmaak, maar ook de gedeeltelijke huur van hallen (de huur van een zaaldeel of een derde hal) kan overig verhuur bemoeilijken omdat andere huurders de hele hal nodig hebben.

¹¹ Wanneer wordt uitgegaan van het tijdvak 09:00 tot 23:00 uur (zoals de gemeente zelf doet), dan zijn de bezettingspercentages ongeveer 1 procentpunt hoger.

Jaarbezetting

In tabel 4.5 staat het jaargebruik (in uren) van de gemeentelijke binnensportaccommodaties. De turnhal is relatief het beste bezet. Deze zaal is bijna de helft van de tijd bezet. Deze relatief hoge bezettingsgraad komt mede door de huur ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Gymzaal Van Vroonhovenlaan heeft met 19 procent de laagste bezetting (met uitzondering van de dojo, die nauwelijks voor bewegingsonderwijs wordt gebruikt). Deze gymzaal wordt zowel door het onderwijs als door sportverenigingen relatief weinig gebruikt.

De bezetting van sporthallen Den Ekkerman en Kempen Campus zijn vergelijkbaar en zijn ongeveer een derde van de tijd bezet. Wel is een verschil te zien in de gebruikers van de hallen. Den Ekkerman wordt relatief veel door sportverenigingen gebruikt, terwijl de Kempen Campus haar bezetting vooral aan het bewegingsonderwijs te danken heeft.

Tabel 4.5 Jaargebruik (in uren) en bezettingsgraad (percentage) van de gemeentelijke binnensportaccommodaties in Veldhoven, in 2016

Accommodatie	Jaargebruik (uren)			Betztingsgraad (%)
	Onderwijs	Sport en overig	Totaal	
Sporthal Den Ekkerman	776	821	1.596	29
Sporthallen Kempen Campus	1.461	439	1.900	35
Turnhal Kempen Campus	1.226	1.490	2.716	49
Dojo Kempen Campus	177	992	1.169	21
Gymzalen Kempen Campus	1.150	504	1.654	30
Gymzaal Bisschopstraat	1.125	516	1.641	30
Gymzaal Messenmaker	423	1.004	1.427	26
Gymzaal Norenberg	833	641	1.474	27
Gymzaal Van Vroonhovenlaan	484	560	1.044	19
MFA Midden	1.100	476	1.577	29
MFA Zuid	1.166	387	1.552	28
Atalanta*	870	Niet bekend	Niet bekend	-

* Van de geprivatiseerde hal Atalanta is alleen het onderwijsgebruik bekend. Het onderwijsgebruik is berekend door het aantal uren bewegingsonderwijs in een standaardweek (21,75 uur verhuur) te veronderstellen voor 40 weken per jaar.

VNG en NOC*NSF hebben beiden richtlijnen voor de bouw en exploitatie van een sporthal opgesteld. Deze richtlijnen gaan uit van de (potentiële) bezetting van sporthallen in uren. De VNG adviseert dat voor de bouw en exploitatie van een sporthal een minimale behoefte van 1.600 uur per jaar moet bestaan. Dit aantal is inclusief onderwijsgebruik. NOC*NSF hanteert een richtlijn van 1.400 uur sportgebruik. Dit aantal is echter exclusief onderwijsgebruik. Het totale jaargebruik van de sporthallen ligt rond de minimumbehoefte gesteld door VNG, maar onder de minimumbehoefte gesteld door NOC*NSF.

Seizoenbezetting

Om een goed beeld te krijgen van de bezetting van de sporthallen en gymzalen door het jaar heen, is het jaar 2016 in drie seizoenen opgedeeld. In het zomerseizoen (juli-augustus) hebben de scholen vakantie en veel verenigingen een zomerstop. Er wordt om deze reden in deze periode minder ruimte in de binnensportaccommodaties gehuurd. In het winterseizoen (januari, februari en december) vinden voor de korfbal-, hockey- en handbalverenigingen de binnencompetities plaats. Deze periode is (veelal)

de drukste periode in het verhuur van de binnensportaccommodaties. De overige maanden behoren tot het ‘reguliere seizoen’.

We zien dat de bezettingsgraden van sporthal Den Ekkerman en de Kempen Campus tijdens het winterseizoen hoger zijn dan tijdens het reguliere seizoen (tabel 4.6). De bezetting van de gymzalen tijdens het winterseizoen is vergelijkbaar met de bezetting tijdens het reguliere seizoen en ligt soms iets lager. Deze accommodaties hebben niet de minimale afmetingen om veldsporten die in deze maanden naar binnen gaan te bedienen. Bovendien hebben de scholen in december vakantie, waardoor het gebruik door bewegingsonderwijs in deze periode lager ligt. De bezetting tijdens het zomerseizoen van zowel de sporthallen als de gymzalen is laag. De accommodaties worden tijdens deze maanden slechts sporadisch verhuurd¹².

Tabel 4.6 Bezettingsgraden binnensportaccommodaties tijdens regulier, winter- en zomerseizoen (percentage)

Accommodatie	Regulier seizoen	Winterseizoen	Zomerseizoen	Jaar
Sporthal Den Ekkerman	32	36	8	29
Sporthallen Kempen Campus	37	45	12	35
Turnhal Kempen Campus	55	55	24	49
Dojo Kempen Campus	23	24	10	21
Gymzalen Kempen Campus	33	34	15	30
Gymzaal Bisschopstraat	35	31	11	30
Gymzaal Messenmaker	30	27	11	26
Gymzaal Norenberg	31	28	12	27
Gymzaal Van Vroonhovenlaan	22	21	8	19
MFA Midden	34	30	10	29
MFA Zuid	33	29	11	28

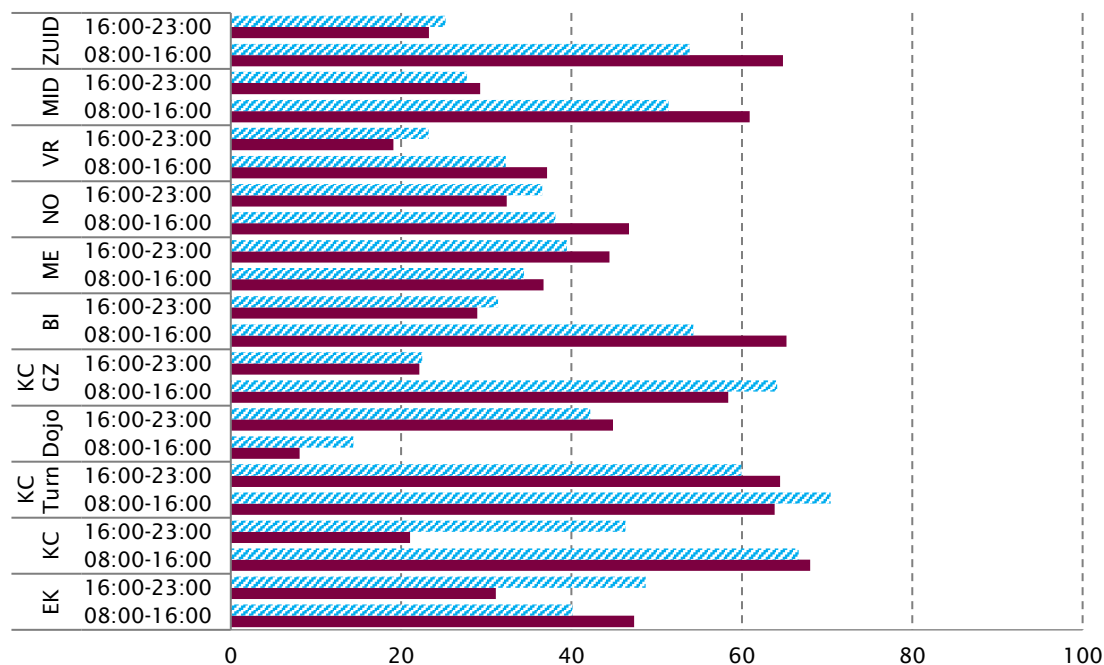
Doordeweekse bezetting

De binnensportaccommodaties zijn doordeweeks gemiddeld voor ongeveer 40 procent van de tijd bezet in zowel het reguliere- als winterseizoen (figuur 4.3). De binnensportaccommodaties die overdag veel voor bewegingsonderwijs worden gebruikt, laten een duidelijk hogere bezetting zien. Voorbeelden hiervan zijn de Kempen Campus en de beide MFA's.

Tijdens de doordeweekse avonduren (16:00-23:00 uur) is de bezetting van de accommodaties sterk wisselend. Sporthal Den Ekkerman heeft in het reguliere seizoen 31 procent bezetting gedurende de avonduren, terwijl de bezetting van de turnhal in hetzelfde tijdsbestek bijna twee keer zo hoog is. De ervaring leert dat de uren tussen 17:00 en 22:00 uur bij verenigingen het meest populair zijn. In deze tijdsperiode is de bezetting van de accommodaties meestal hoog. In figuur 4.3 zijn de doordeweekse bezettingsgraden van de accommodaties per seizoen en per tijdsperiode weergegeven.

¹² De gemeentelijke gymzalen/sporthallen zijn gedurende de zomervakantie zes weken gesloten, waardoor er ook geen verhuur mogelijk is. De daadwerkelijke bezetting in de overige weken in het zomerseizoen is daarom iets hoger dan hier weergegeven.

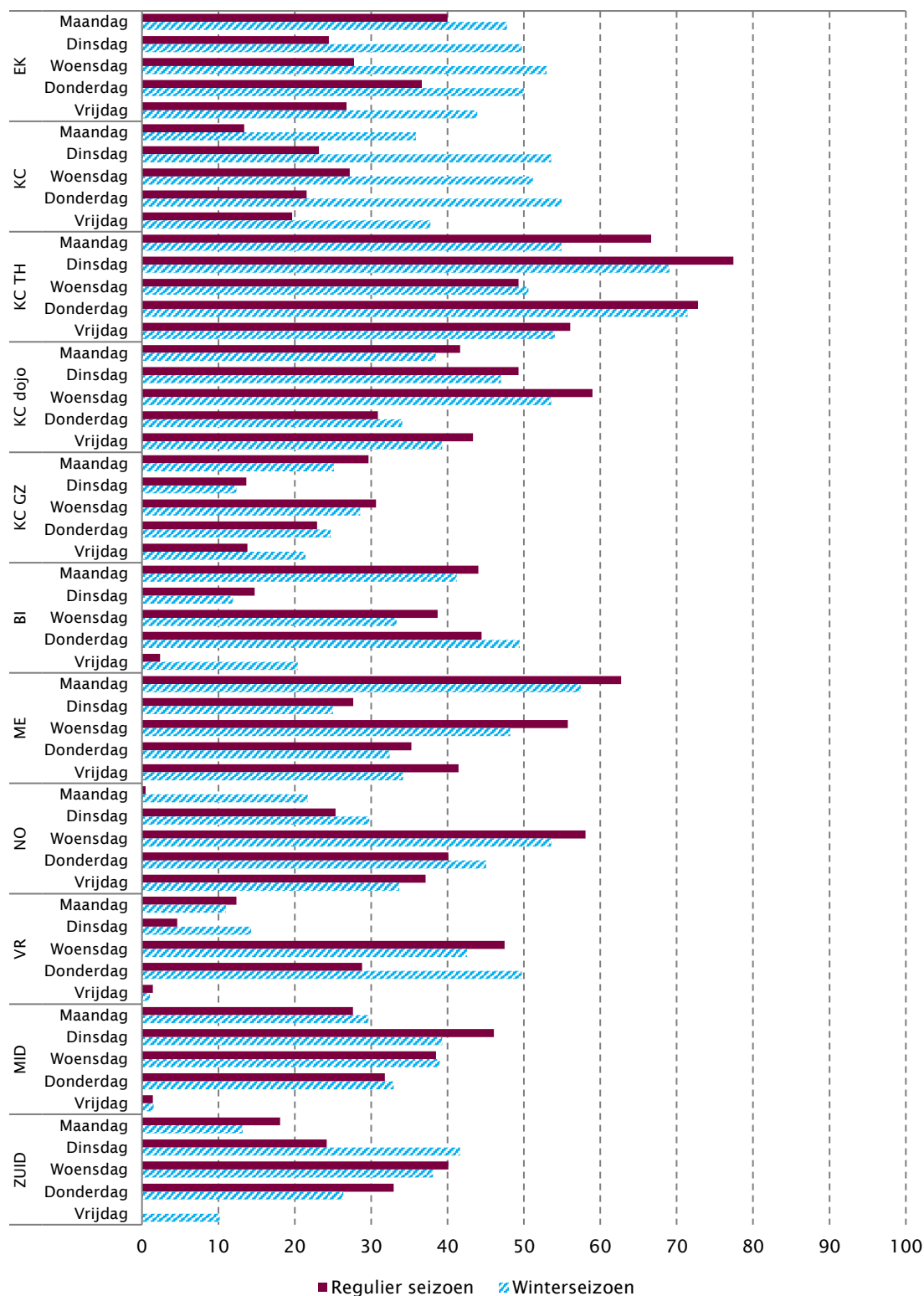
Figuur 4.3 Bezettingsgraden binnensportaccommodaties op doordeweekse dagen tijdens regulier en winterseizoen, per tijdsperiode

EK = Sporthal Den Ekkerman, KC = Kempen Campus sporthallen, KC Turn = Turnhal Kempen Campus, Dojo = Dojo Kempen Campus, KC GZ = Kempen Campus gymzalen, BI = gymzaal Bisschopstraat, ME = gymzaal Messenmaker, NO = gymzaal Norenberg, VR = gymzaal Van Vroonhovenlaan, MID = MFA Midden, ZUID = MFA Zuid

De verhuuroverzichten zijn tevens op een lager niveau geanalyseerd, namelijk per doordeweekse dag, om te kijken of op sommige avonden structurele problemen voorkomen. Het valt op dat sporthal Den Ekkerman en Kempen Campus duidelijk verschillen in de bezetting in het reguliere seizoen en het winterseizoen, terwijl dit bij de andere accommodatie duidelijk minder het geval is. Kijken we naar de gymzalen dan valt het op dat, met name in het reguliere seizoen, de bezetting op de vrijdagavond erg laag is.

Figuur 4.4 Gemiddelde bezetting tijdens de avonduren (16:00-23:00 uur) tijdens het reguliere- en winterseizoen, per doordeweekse dag

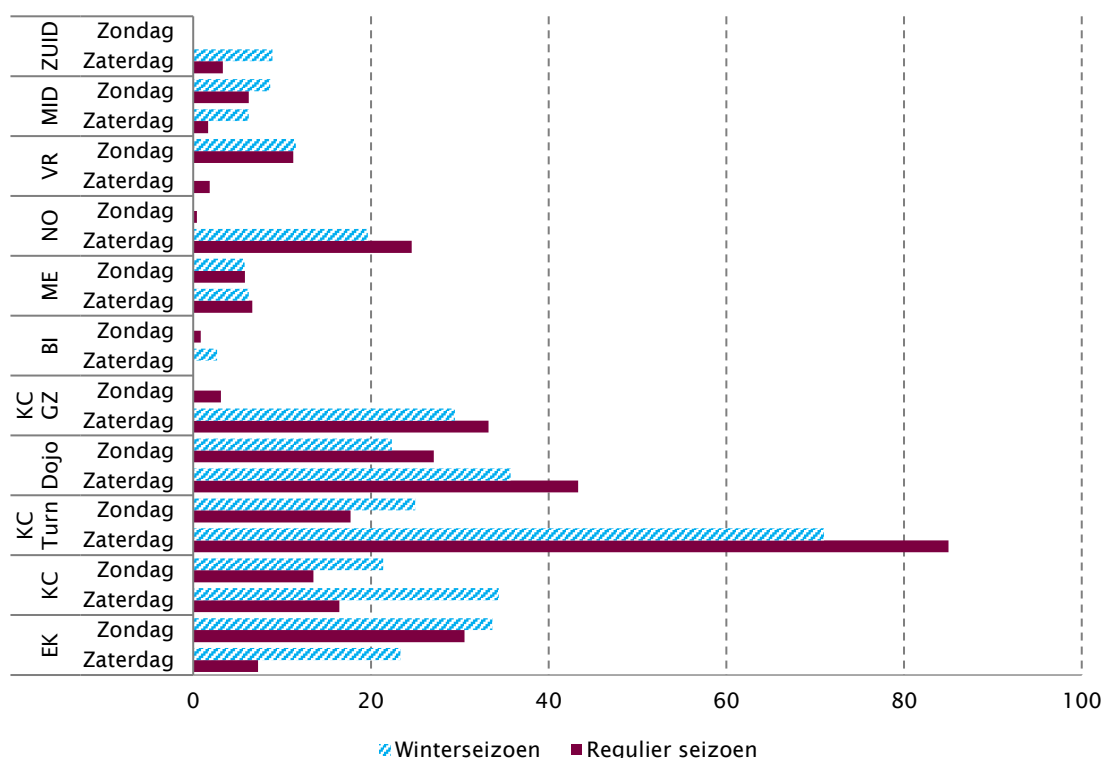

EK = Sporthal Den Ekkerman, KC = Kempen Campus sporthallen, KC Turn = Turnhal Kempen Campus, Dojo = Dojo Kempen Campus, KC GZ = Kempen Campus gymzalen, BI = gymzaal Bisschopstraat, ME = gymzaal Messenmaker, NO = gymzaal Norenberg, VR = gymzaal Van Vroonhovenlaan, MID = MFA Midden, ZUID = MFA Zuid

Weekendbezetting

De gymzalen worden in het weekend nauwelijks gebruikt (figuur 4.5). Alleen gymzaal Norenberg wordt op zaterdag regelmatig door gym- en trimvereniging Voorwaarts gebruikt. De sporthallen laten weliswaar een hogere bezetting zien dan de gymzalen, maar ook hier is nog veel ruimte om de bezetting te verhogen, met uitzondering van de turnhal op zaterdag.

Figuur 4.5 Bezettingsgraden binnensportaccommodaties op zaterdag en zondag tussen 08:00 en 16:00 uur tijdens regulier en winterseizoen

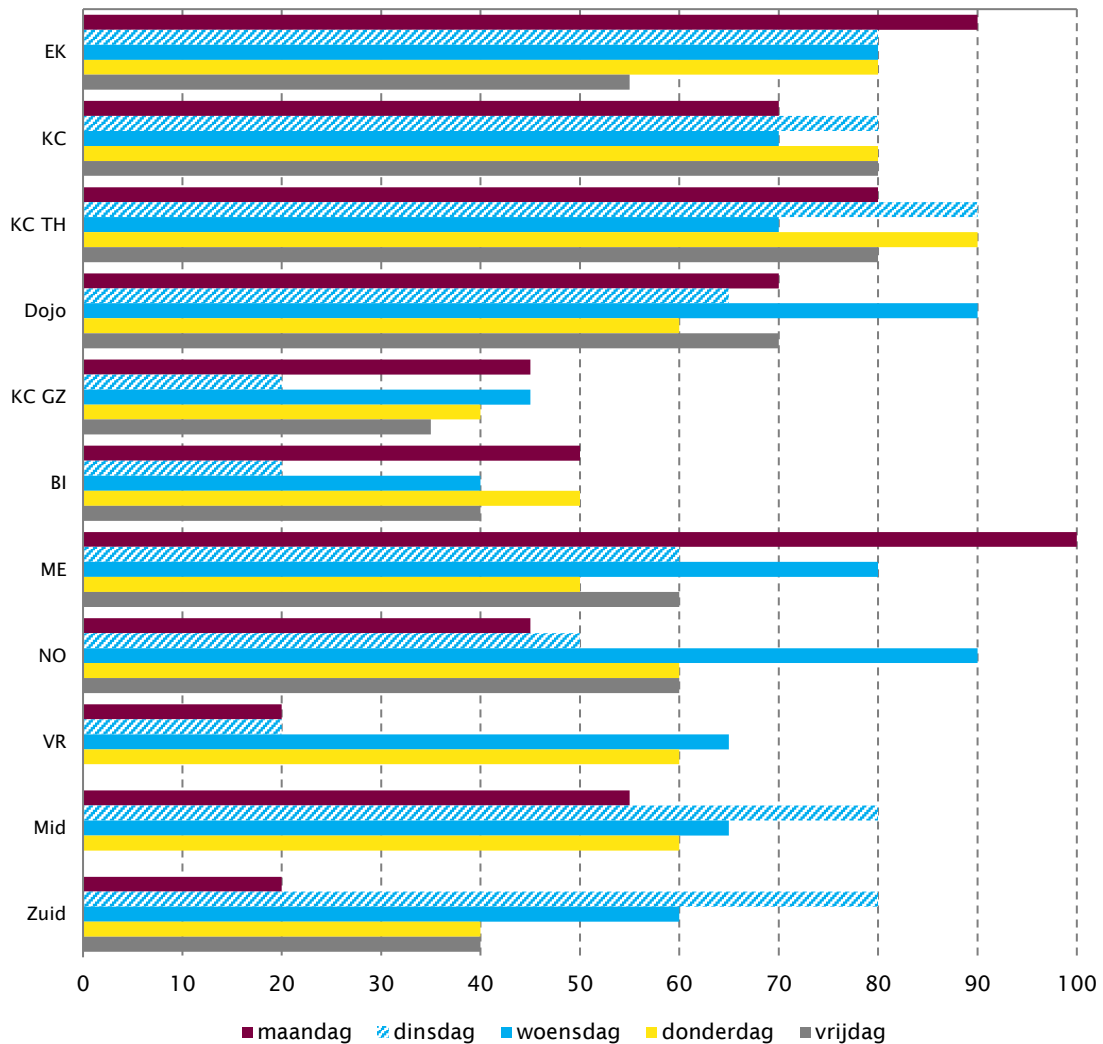

EK = Sporthal Den Ekkerman, KC = Kempen Campus sporthallen, KC Turn = Turnhal Kempen Campus, Dojo = Dojo Kempen Campus, KC GZ = Kempen Campus gymzalen, BI = gymzaal Bisschopstraat, ME = gymzaal Messenmaker, NO = gymzaal Norenberg, VR = gymzaal Van Vroonhovenlaan, MID = MFA Midden, ZUID = MFA Zuid

Piekbelasting derde week januari

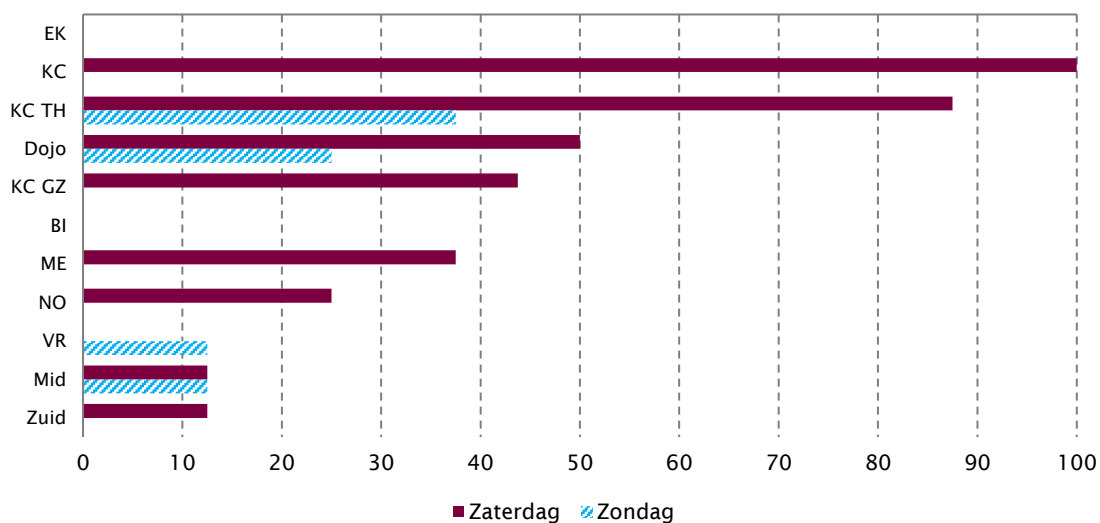
Om nog beter inzicht te hebben in de bezetting op het moment dat de bezetting over het algemeen het hoogste is, is in figuur 4.6 de bezetting van de accommodaties in de derde week van januari opgenomen. Het gaat hier om de avondbezetting (17:00 tot 22:00 uur) op maandag tot en met vrijdag en de dagbezetting (08:00 - 16:00 uur) op zaterdag en zondag. Het blijkt dat een aantal binnensportaccommodaties op de doordeweekse avonden in januari volop benut worden, met name op de maandagavond (sporthal Den Ekkerman en gymzaal Messenmaker). Ook in andere gemeenten zien we op de avonden in januari hoge bezettingspercentages terug. In de weekenden worden nagenoeg alle binnensportaccommodaties, met uitzondering van de Kempen Campus, weinig gebruikt.

Figuur 4.6 Bezetting op doordeweekse dagen van 17:00 tot 22:00 uur, in derde week van januari

EK = Sporthal Den Ekkerman, KC = Kempen Campus sporthallen, KC Turn = Turnhal Kempen Campus, Dojo = Dojo Kempen Campus, KC GZ = Kempen Campus gymzalen, BI = gymzaal Bisschopstraat, ME = gymzaal Messenmaker, NO = gymzaal Norenberg, VR = gymzaal Van Vroonhovenlaan, MID = MFA Midden, ZUID = MFA Zuid

Figuur 4.7 Bezetting op weekenddagen van 08:00 tot 16:00 uur, in derde week van januari

EK = Sporthal Den Ekkerman, KC = Kempen Campus sporthallen, KC Turn = Turnhal Kempen Campus, Dojo = Dojo Kempen Campus, KC GZ = Kempen Campus gymzalen, BI = gymzaal Bisschopstraat, ME = gymzaal Messenmaker, NO = gymzaal Norenberg, VR = gymzaal Van Vroonhovenlaan, MID = MFA Midden, ZUID = MFA Zuid

5. Conclusies

Buitensport

In de ruimte voor de buitensport in de gemeente Veldhoven liggen nu en in de toekomst niet veel knelpunten. Bij alle voetbalverenigingen, met uitzondering van v.v. UNA, past het huidige aantal wedstrijd- en trainingsvelden bij de behoefte aan velden volgens de richtlijnen. Alleen voetbalvereniging UNA heeft te weinig trainingsruimte en heeft baat bij de vervanging van een natuurgrasveld (wedstrijdveld) door een kunstgrasveld. Door deze vervanging neemt de trainingsruimte toe en blijft de wedstrijdcapaciteit (minimaal) gelijk. De verwachting voor de toekomst is dat op basis van de huidige normen de behoefte aan velden voor de voetbalverenigingen Rood-Wit en RKVVO niet hoger is dan op dit moment wordt berekend. Dit geldt zowel voor het scenario op basis van de bevolkingsgroei, als ook voor de scenario's op basis van de landelijke en verenigingsontwikkeling. Voetbalverenigingen Marville en UNA hebben op basis van minimaal één scenario in de toekomst wel de behoefte aan een extra wedstrijdveld. De komende jaren zal moeten blijken welke scenario werkelijkheid wordt, waarna kan worden beoordeeld of een extra veld nodig is.

Bij de tennisaccommodaties zal naar de verwachting de dalende populariteit van de tennissport (landelijk, maar ook in Veldhoven) leiden tot afname van de baandruk bij de tennisverenigingen. Op dit moment past het aanbod aan tennisbanen voor VLTC, De Korrel en Metzpoint precies bij de minimale behoefte aan tennisbanen. Tennisvereniging De Hogt wordt in de behoefte aan tennisbanen ruimschoots voorzien. Met de dalende populariteit van de tennissport past het aanbod van tennisbanen ook in de toekomst bij de (minimale) behoefte van de verenigingen.

De twee korfbalverenigingen in Veldhoven, SDO en BIO, spelen beide op een eigen locatie en hebben daar voldoende ruimte tot hun beschikking. Bij SDO wordt met name het kunstgrasveld volop gebruikt en worden enkele wedstrijden op zondag gespeeld. Beide verenigingen hebben de afgelopen jaren te maken gehad met een (lichte) terugloop van het aantal leden en ook landelijk is deze trend te zien. Voor de toekomst betekent dit dat beide verenigingen ook (ruim) in de behoefte aan velden zijn voorzien. Voor BIO kan, als het ledental verder blijft dalen, zelfs de vraag ontstaan of eigen velden noodzakelijk en gewenst zijn.

Hockeyvereniging BASKO heeft momenteel vier velden tot haar beschikking en heeft die ook alle vier voor haar wedstrijden nodig. De piekbelasting ligt hierbij op zaterdag. Landelijk laat de hockeysport een sterke groei zien en ook in Veldhoven wordt de hockeysport steeds populairder. Opvallend is dat BASKO met name een groei in het aantal seniorleden meemaakt, terwijl landelijk juist het aantal juniorleden sterk groeit. Omdat de senioren op zondag wedstrijden spelen, wordt op basis van het scenario ledenontwikkeling een extra behoefte aan wedstrijdelden op zondag verwacht. Op basis van de landelijke en bevolkingsontwikkeling zijn deze extra velden juist op zaterdag nodig. Op basis van alle drie de scenario's wordt een behoefte aan extra velden berekend, waarbij deze behoefte varieert tussen één veld (bevolkingsontwikkeling) en drie velden (landelijke ontwikkeling). Het blijft daarom van belang om de komende jaren de ontwikkeling bij de vereniging te monitoren en daarbij in de gaten te houden in hoeverre mogelijk wachtlijsten ontstaan omdat de capaciteit op zaterdag niet meer toereikend is.

De volwaardige atletiekaccommodatie op de Kempen Campus biedt nu en in de toekomst voldoende ruimte voor atletiekvereniging GVAC. De vereniging heeft nu ruim 800 leden waarmee de vereniging met dezelfde accommodatie nog zeker met 200 leden kan groeien.

Honk- en softbal vereniging All In heeft momenteel de beschikking over één honkbalveld en één softbalveld. Hiermee heeft de vereniging ruimte genoeg en kan bovendien nog verder groeien. In tegenstelling tot de landelijke trend, heeft de vereniging de afgelopen jaren namelijk een groei doorgemaakt. De verwachting is dat, ook als de vereniging in dezelfde mate doorgroeit als afgelopen jaren, de huidige twee velden voldoende ruimte bieden.

Binnensport

Het aanbod aan binnensportaccommodaties in de gemeente Veldhoven is, qua aantal, op orde. In vergelijking met het landelijk gemiddelde, het gemiddelde in Zuidoost Brabant en het gemiddelde met gemeenten met vergelijkbare inwoneraantallen, beschikt de gemeente over nagenoeg evenveel binnensportaccommodaties (zaalsporteenheden). Het valt wel op dat de gemeente beschikt over relatief veel sporthallen en weinig gymzalen en sportzalen. Deze laatste soort ontbreekt in de gemeente zelfs in zijn geheel.

De ruwe indicatie op basis van de Planologische Kengetallen voor binnensportaccommodaties schrijft voor dat de gemeente Veldhoven zou moeten beschikken over drie sporthallen, vier sportzalen en veertien gymzalen, waarbij een wisselwerking tussen deze typen accommodaties plaats kan vinden. De ene type accommodatie geeft dan invulling aan de behoefte aan een ander type accommodatie. Met de huidige binnensportaccommodaties (31 zaalsporteenheden) voldoet de gemeente hieraan. Op basis van de verwachte toekomstige bevolkingsaantallen, de landelijke sportdeelnamecijfers en het gerelateerde accommodatiegebruik, is de verwachting dat het aantal gebruikers (exclusief het gebruik door bewegingsonderwijs) de komende jaren licht zal toenemen, hoewel de binnensportverenigingen de afgelopen jaren geen duidelijke dalende of groeiende trend hebben laten zien. Op basis van de leerlingenprognoses wordt een lichte afname vanuit het bewegingsonderwijs verwacht.

Uit de analyse van de verhuuroverzichten blijkt dat de bezetting van de gemeentelijk binnensportaccommodaties hoger kan en dat er zich geen (structurele) knelpunten in de verhuur voordoen. Ook niet in de winter, wanneer de verhuur voor een aantal accommodaties hoger is. Er zijn geen gegevens bekend over de bezetting in de niet-gemeentelijke accommodaties, maar met sporthal De Atalanta, de hallen in sportcomplex De Heiberg en de NUVOC-hal is de verwachting dat veel sporters en sportverenigingen ook van deze accommodaties gebruikmaken.

Voor de toekomst wordt op basis van de Planologische Kengetallen een extra behoefte aan zaaldelen verwacht variërend van één tot drie zaaldelen. Met de ontwikkeling van De Drie Dorpen, waarbij ook een binnensportaccommodatie is voorzien, wordt in deze extra behoefte voorzien. Vanuit de bezetting gezien lijkt een extra sportaccommodatie niet direct nodig, maar vanuit onderwijsbehoefte en spreiding van locaties kan een extra accommodatie toch gewenst zijn.

Afstand onderwijslocaties en binnensportaccommodaties

Veertien van de zestien (speciaal) basisonderwijslocaties hebben binnen 1.000 meter (gemeten over de weg) een binnensportaccommodatie tot hun beschikking en voldoen hiermee aan het afstandsadvies in het Modelverordening Huisvesting Onderwijs (MHO). Het Sondervick College heeft met de ligging bij de Kempen Campus een accommodatie binnen handbereik en voldoet daarmee ook aan de adviezen in het MHO. Niet alle scholen maken overigens gebruik van de binnensportaccommodatie die het dichtstbij ligt. In een aantal gevallen heeft dit tot gevolg dat niet aan de geadviseerde afstanden in de MHO wordt voldaan.

Tot slot

De sportvoorzieningen in de gemeente Veldhoven zijn in kwantitatieve zin goed op orde. De aandachtspunten voor de komende jaren zijn voor de buitensport met name de huidige capaciteit bij voetbalvereniging UNA, mogelijke ledengroei bij voetbalverenigingen Marvilde en UNA met als gevolg een toenemende veldbehoefte, ontwikkelingen in ledentallen bij hockeyvereniging BASKO (groei) en korfbalvereniging BIO (daling). Voor de binnensportaccommodaties ligt de uitdaging vooral in het zoeken naar mogelijkheden om de bezetting te verhogen. Daarnaast verdient het aanbeveling om weloverwogen te werk te gaan bij de uitbreiding van de binnensportruimte in De Drie Dorpen. Hierin past een goede locatiestudie om te achterhalen waar vanuit onderwijs en sportperspectief een uitbreiding van binnensportruimte het meeste effect sorteert in relatie tot de huidige configuratie van binnensportaccommodaties.

Bijlage 1 Toelichting rekenmodel

Het ruimte-instrument gaat uit van harde gegevens. Dat wil zeggen dat de berekeningen worden gemaakt aan de hand van duidelijk te kwantificeren gegevens zoals velden-, banen-, team- en ledenaantallen, en planningsnormen. Tenzij anders aangegeven, zijn de velden-, banen-, team- en ledenaantallen door de gemeente aangeleverd en door de gemeente ter controle voorgelegd aan de verenigingen. De gebruikte planningsnormen en richtlijnen zijn vastgesteld door VNG, de betreffende sportbonden en koepelorganisatie NOC*NSF, en afkomstig uit het Handboek Sportaccommodaties.

De velden- of banenbehoefte die op basis van het ruimte-instrument worden gepresenteerd, moeten worden gezien als een indicatie en een richtlijn. De uitkomsten mogen daarom niet zonder meer naar de praktijk worden vertaald, maar moeten worden getoetst aan de werkelijke situatie (bij de verenigingen).

De gepresenteerde velden- of banenbehoefte is gebaseerd op de behoefte van het aantal teams (die ingeschreven staan bij een bondscompetitie) of ingeschreven leden. De velden en banen worden veelal meer gebruikt. Toernooien, interne competities en overige activiteiten worden niet meegenomen, waardoor de behoefte (en belasting) hoger kan uitvallen dan hier is gepresenteerd.

Als planningshulpmiddel voor veldsportaccommodaties zijn in algemene zin drie begrippen van belang: belastingcoëfficiënt, normteams en planningsnorm.

Belastingcoëfficiënt

De belastingcoëfficiënt geeft per type team aan wat de belasting van dat type team voor het sportveld is. Er bestaat een groot verschil in de beschadiging van het veld als gevolg van een pupillenwedstrijd in vergelijking met een seniorenwedstrijd. Niet alleen duurt een pupillenwedstrijd korter dan een seniorenwedstrijd, ook is er sprake van een aanzienlijk geringere belasting van het veld per speler. Hierdoor kunnen niet alle teams als gelijkwaardig worden beoordeeld. Om de behoefte van de sportverenigingen naar sportvoorzieningen te bepalen, is door NOC*NSF voor de teamsporten een vertaling gemaakt naar belastingcoëfficiënten. Dit betekent dat een senior competitieteam op een eenheid van 1,0 wordt gesteld en de overige teams hieraan worden gerelateerd.

Normteams

Op basis van de belastingcoëfficiënten worden de andere teams omgerekend naar seniorteams. Een seniorteam kent een belastingcoëfficiënt van 1, terwijl veel andere teams een lagere belastingcoëfficiënt kennen. Door de andere teams te vermenigvuldigen met de eigen belastingcoëfficiënt, wordt de belasting uitgedrukt in de belasting van seniorteams. Het resultaat van de optelling van deze omrekening wordt het aantal normteams genoemd. Een vereniging met relatief veel jeugdteams, heeft dus een relatief lager aantal normteams dan een vereniging met vooral seniorenteams.

Planningsnorm

Een planningsnorm is een hulpmiddel waarmee in een bepaalde lokale situatie, uitgaande van een bepaalde sportbehoefte, omvang en inrichting van nieuwe en/of bestaande sportaccommodaties nader vorm en inhoud kan worden gegeven.

Toelichting behoeftebepaling voetbalvelden

Het benodigd aantal voetbalwedstrijdvelden kent een cultuurtechnische en een organisatorische component. De cultuurtechnische component geeft aan hoeveel velden er nodig zijn zodat de kwaliteit van de velden gewaarborgd blijft. Dit gebeurt op basis van belastingcoëfficiënten. De organisatorische component wordt bepaald door de bruto- en netto speeltijden van de teams.

Belangrijke uitgangspunten bij de bepaling van de wedstrijdvelddenbehoefte zijn dat:

1. De (natuurgas)velden in goede kwaliteit verkeren en goed beheerd en onderhouden worden.
2. Een evenwichtige wedstrijdplanning wordt gemaakt.
3. Er voldoende pupillendoeltjes aanwezig zijn zodat twee zeven-tegen-zeven-velden op één volledig wedstrijdveld uitgezet kunnen worden.

De wedstrijdvelddenbehoefte levert in eerste instantie een onafgerond aantal velden op. Om hier vervolgens een geheel aantal velden uit af te leiden, wordt de volgende afronding toegepast:

1. Het aantal velden op basis van de organisatorische component wordt naar boven afgerond vanaf 0,01 (dus een onafgeronde behoefte van 2,01 veld levert een behoefte van 3 wedstrijdveldden op).
2. Het aantal velden op basis van de cultuurtechnische component wordt naar boven afgerond vanaf 0,25 (dus een onafgeronde behoefte van 2,24 velden levert een behoefte van 2 wedstrijdveldden en een onafgeronde behoefte van 2,25 velden levert een behoefte van 3 velden).

Het benodigd aantal trainingsvelden wordt bepaald aan de hand van de indicatieve trainingsuren. De planningsnormen gaan uit dat elk team globaal genomen tweemaal 80 minuten traint gedurende 40 weken. Afhankelijk van de ambitie van de vereniging (of specifieke teams) kan een verschil optreden tussen de indicatieve berekening en de werkelijke situatie.

Belangrijke uitgangspunten bij de bepaling van de trainingsveldenbehoefte zijn dat:

1. De trainingsvelden de afmetingen hebben van een wedstrijdveld.
2. Alleen het eerste elftal gebruikmaakt van een heel veld. De overige teams worden geacht met meerdere teams tegelijkertijd te trainen op het trainingsveld (twee elftallen of vier zeventallen per training/veld).
3. De trainingsvelden afgestemd zijn op het beoogde gebruik. Een trainingsveld moet ook gebruikt kunnen worden onder minder gunstige omstandigheden.
4. Er een efficiënte indeling en benutting van de trainingsvelden bestaat. Dat wil zeggen dat de gebruiker zich aan de tijden moet aanpassen.
5. Er geen trainingen plaatsvinden op de natuurgaswedstrijdvelden.

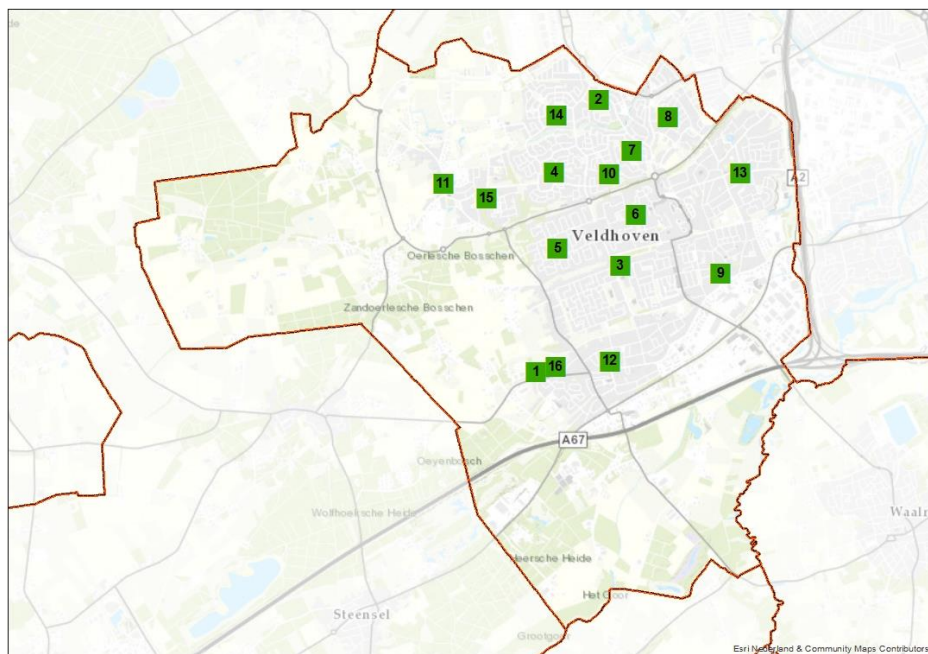
Bijlage 2 Aantal teams voetbalverenigingen Veldhoven

Tabel b2.1 Aantal teams voetbalverenigingen, naar weekenddag, seizoen 2016/2017

Sportpark	De Korze	Jongelingsveld	Zeelst	De Heikant
Vereniging	Rood-Wit	Marvilde	UNA	RKVVO
Senioren (zaterdag)		1		
Veteranen (zaterdag)	1			1
G				1
JO19 (11:11)	1	1	4	2
MO19 (11:11)	1			
JO17 (11:11)	3	2	6	6
JO15 (11:11)	3	2	5	5
MO15 (11:11)				1
JO13 (11:11)		3	5	4
MO13 (11:11)	4			1
MO13 (7:7)		2		
JO11 (7:7)	3	4	8	5
MO11 (7:7)		1		1
JO10 (7:7)	1		1	1
JO9 (7:7)	4	3	7	6
JO8 (7:7)			1	2
JO7 (7:7)	2	1		
JO6 (4:4)			3	
Senioren (zondag)	8	7	13	11
Veteranen (zondag)			1	
Totaal zaterdag	23	20	40	36
Totaal zondag	8	7	14	11
Totaal weekend	31	27	54	47

Bijlage 3 Onderwijslocaties

Kaart b3.1 Overzicht onderwijslocaties

- 1) Sondervick College
- 2) Prins Willem Alexander (SO) en Dick Bruna / MFA Noord (locatie Semelen)
- 3) MFA Midden
- 4) Brede School Berckacker
- 5) Brede School Brembocht
- 6) Brede School De Rank
- 7) Brede School Heiacker (locatie Heikant)
- 8) Brede School Heiacker (locatie Polders)
- 9) Brede School Meerhoef
- 10) Brede School Prof. Dr. R. Casimir en Dick Bruna / MFA Noord (locatie Casimir)
- 11) Brede School St. Jan Baptist
- 12) Op Dreef (MFA Zuid)
- 13) Brede School Zeelsterhof
- 14) Dick Bruna / MFA Noord (locatie Roek)
- 15) De Zwengel
- 16) Prins Willem Alexander(VSO)

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl